NR. 307 (4237)[B] Warszawa, ŚRODA 8 Października 1930 r. Rok XXXVI

NIECH ŻYJE RZĄD ROBOTNICZY I WŁOSCIAŃSKI

Redakcja przyjmuje interesantów od 1 i pół do 3 po południu.
Za zwrot rękopisów Redakcja nie odpowiada.
Administracja czynna od 9 do 5 bez przerwy
Kasa czynna od 12 do 2-ej.

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

ROBOTNIK
CENTRALNY ORGAN P.P.S.

PROLETARJUSZE WSZYSTKICH KRAJÓW ŁĄCZCIE SIĘ!

NIECH ŻYJE SOCJALIZM!

WARSZAWA, UL. WARECKA NR. 7
REDAKCJA — tel. 176-70.
DYREKCJA — tel. 120-13.
ADMINISTRACJA — tel. 313-80.
DRUKARNIA — tel. 173-43.
KONTO CZEKOWE w P. K. O. 175

CENA NUMERU 20 GROSZY

MARSZ. PIŁSUDSKI na czele listy B. B.

Józef Piłsudski poraz pierwszy zabiega o mandat poselski i senatorski, zdobiąc pierwsze miejsce na liście państwowej do sejmu i do senatu Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem.

W krajach, gdzie istnieją normalne stosunki konstytucyjne i prawne, krok taki jest zupełnie normalny i pożądany. Szef rządu bierze udział w akcji wyborczej, jako kandydat stronnictwa do którego należy, i w zależności od wyniku wyborów pozostaje u steru władzy, albo ustępuje i przechodzi do opozycji mniejszości w nowym parlamencie.

Ale w Polsce dzisiejszej, gdzie konstytucja i prawo są pustemi słowami, kandydatura Piłsudskiego nie może mieć i nie ma tego znaczenia, co w krajach parlamentarnych Zachodu.

Piłsudski z głębi duszy nienawidzi „panów posłów" i nienawiści tej daje wyraz w najjaskrawszej formie. A jednak znalazł się w towarzystwie tego, który jako poseł „głupio pyta".

Piłsudski nienawidzi nietylko „ścierwo poselskie", ale też „sejm ladacznic", nienawidzi „smród z ulicy Wiejskiej" nienawidzi sejm, jako instytucję, mającą prawo obalać rząd, kontrolować prace rządu, zmieniać budżet i żądać rachunku z gospodarki rządowej. Piłsudski chce rządzić przy pomocy „luzów" budżetowych, na co żaden sejm, pomny swych obowiązków i szanujący swą godność, nie pójdzie. Mimo że jest zasadniczym wrogiem sejmu, Piłsudski kandyduje do niego.

Piłsudski jest zaciętym wrogiem partji, wrogiem „wychodków partyjnych", a przecież staje na czele listy partyjnej BB., zwalczającej fanatycznie i najniegodziwszemi środkami swoich przeciwników.

Jeżeli po tem wszyskiem, co Piłsudski robił z sejmem i mówił o sejmie i o partjach, teraz sam kandyduje do sejmu, to społeczeństwo nie będzie zbudowane.... konsekwencją postępowania pana premjera. O stronie *moralnej* zagadnienia, o tem, że u społeczeństwa zabiega się o mandat do ciała, które się poniża i miesza z błotem — wolimy nie pisać.

Ale wszyscy zdajemy sobie sprawę, że kandydatura Piłsudskiego ma charakter *wyłącznie agitacyjny*. Nazwisko Piłsudskiego ma przyciągnąć masy wyborców, dla których wszystkie inne nazwiska obozu rządowego są pustym dźwiękiem. W arytmetyce politycznej obozu rządowego sto nazwisk listy państwowej to jedność + 99 zer. Jak przed przewrotem majowym endecy wystawiali na wabika nazwiska Paderewskiego, Dmowskiego i gen. Hallera, którzy nigdy nie byli w sejmie i nie wykonywali swego mandatu, tak obecnie obóz rządowy idzie w ślady endecji i z nazwiska Piłsudskiego robi reklamowy szyld wyborczy. I tu „imponderabilia" *moralne* wolimy przemilczeć

Potwierdza się w ten sposób cośmy już wielokrotnie pisali, że obóz rządowy wygrywa swój ostatni i jedyny atut poza którym jest tylko klęska. Piłsudski — formalny szef rządu, Piłsudski — faktyczny dyktator Polski, Piłsudski — czołowy kandydat BB., cóż obóz rządowy ma jeszcze poza Piłsudskim?!

Ma klęskę i niesławę.

Kandydowanie Piłsudskiego jest więc nam bardzo na rękę, ponieważ upraszcza sytuację i sprowadza wybory do plebiscytu. Niestety, w tym plebiscycie ogół obywateli nie będzie traktowany jednakowo. Na opozycję spadają represje i szykany, a co przyniesie jutro — niewiadomo. W tych warunkach kandydowanie Piłsudskiego powiększa jeszcze jego odpowiedzialność, jako szefa rządu, za przebieg wyborów.

J. M. B.

Wyborcy! Jeszcze tylko TRZY dni zostały do przejrzenia list wyborczych, wyłożonych w komisjach obwodowych.

Chodzą wieści, że bardzo mały odsetek wyborców sprawdził dotychczas, czy ich nazwiska są wpisane do list wyborczych.

Wzywamy wszystkich członków naszej Partji i sympatyków, by spełnili swój obowiązek i sprawdzili spisy wyborców.

Nie ociągać się i nie odkładać na ostatnią chwilę!

Spisy wyborców są do przejrzenia jeszcze tylko w dniach 8, 9 i 10 października od godz. 16 do 22.

WIĘZIENIE B. POSŁÓW W BRZEŚCIU

Dawny klasztor Brygidek w twierdzy Brześć. Obecnie lewe skrzydło więzienia otrzymało jednopiętrową nadbudówkę W skrzydle tem uwięzieni są b. posłowie.

Po katastrofie „R 101"

46 OFIAR — 47 TRUMIEN — ZWŁOK THOMSONA NIE ROZPOZNANO

Paryż, 7 października. (A. T. E.). Mieszana komisja ekspertów złożona z rzeczoznawców francuskich i angielskich rozpoczęła wczoraj swe badania nad przyczynami katastrofy sterowca „R. 101". Inżynier **Leach** powtórzył swe poprzednie oświadczenia i zaznaczył, że stery zostały uszkodzone przed zderzeniem z ziemią. Być może, że połowa sterowca została wskutek tego uszkodzona, zaś zerwanie drutów elektrycznych i krótkie spięcie spowodowało eksplozję. W Alonne rozpoznano dotychczas zwłoki pięciu ofiar katastrofy, lecz ciała ministra lotnictwa lorda **Thomsona** dotąd nie zidentyfikowano. Szef gabinetu angielskiego ministra lotnictwa komandor **Holz** oświadczył przedstawicielom prasy, że zwłoki ofiar katastrofy zostaną wysłane pociągiem specjalnym do **Calais,** skąd będą przewiezione do Anglji na dwóch torpedowcach. Holz podkreślił, że ogólna liczba ofiar wynosi nie 47, jak dotychczas podawano, lecz 46 osób. Zaś 47 trumna zawiera kawałki ciał zebrane na miejscu wypadku, co do których zachodziła wątpliwość, do których zwłok należą.

Jedno z pism donosi, że anglo-francuska komisja mieszana, badająca przyczyny katastrofy sterowca „R. 101" zamierza zawezwać w charakterze rzeczoznawcy dowódcę zeppelina dr. **Eckenera,** który przypuszczalnie propozycję tę przyjmie.

Heimwehra przeciw demokracji parlamentarnej

WALKA Z SOCJALIZMEM

Wiedeń, 7 października. (PAT.). Na zebraniu Heimwehry w Grazu oświadczył przywódca Heimwehry dr. Pfrimer, że należy położyć **kres systemowi demokratyczno - parlamentarnemu.**

Nie wypuścimy władzy z rąk, chociażbyśmy mieli rozpocząć pochód na Wiedeń. Książe Stahremberg oświadczył, że głównym celem Heimwehry jest walka z **marksistami.**

Przed pół rokiem wydalono z Austrji naszego szefa sztabu. Dziś zależy od nas, kogo zechcemy wydalić. Nie potrzebujemy urządzać więcej puczu, ponieważ za parę miesięcy uzyskamy to, do czego dążymy.

Pod koniec swoich wywodów oświadczył się książe Stahremberg za połączeniem Austrji z Niemcami i za stworzeniem wielkiej ojczyzny niemieckiej.

Rewolucja w Brazylji

Londyn, 7 października. (A. T. E.). — Donoszą z **Rio de Janeiro,** że wojska rządowe rozpoczęły natarcie na **Bello Morizonte,** które jest głównem miastem stanu Minas Geracs. Wysłano z portów Bachia i Rio Grande do Sul flotyllę kanonierek, która ma udzielić wojskom rządowym w Paranie pomocy. Komunikat miejscowej ambasady brazylijskiej stwierdza, że zarówno armja, marynarka, jak i policja i straż obywatelska stoją po stronie rządu. Większość senatorów i posłów zapewniła prezydenta republiki o swej wierności dla rządu. Natomiast doniesienia ze źródeł nieurzędowych malują sytuację w Brazylji w o wiele ciemniejszych barwach. Gubernatorzy **Pernambuco** i **Rio Grande do Norte** mieli być zmuszeni do ustąpienia. Podobno wojska rządowe w Pernambuco miały się zbuntować i przejść na stronę powstańców.

KOMUNIKAT STR. CHŁOPSKIEGO

Sekretarjat Generalny Str. Chłopskiego stwierdza, iż z wymienionych w dzisiejszych dziennikach „sanacyjnych" nazwisk niektórych rzekomych członków Rady Naczelnej Stronnictwa, członkiem rzeczywistym był jedynie Antoni WÓJCIK z Białej Podlaskiej. pozostali albo wogóle nie należą do Stronnictwa Chłopskiego, albo też zostali z niego już dawno usunięci.

Dla dokładności podajemy spis członków rzeczywistych Rady Naczelnej z powiatów, o których pisano: pow. Stopnica — Jan SZAFRANEK, pow. Pińczów — Jan WOJTOSIK, pow. Ostrołęka — JAN GRALA, pow. Krasnystaw — Feliks KOTARSKI, z pow. Brasławskiego, Konstantynowskiego i Włodawskiego nikt do Rady Naczelnej nie wchodzi, pow. święciany — Antoni SZAPIEL, pow. Błonie — Jan KULISIEWICZ, pow. Radom —Franciszek CHYB, z pow. Łomżyńskiego nikt do Rady Naczelnej nie wchodzi i pow. Puławy — Andrzej DURO.

DEMOKRATYCZNY KOMITET WYBORCZY PRACOWNIKÓW PAŃSTWOWYCH, SAMORZĄDOWYCH I PRYWATNYCH

Demokratyczny Komitet Wyborczy Pracowników Państwowych, Samorządowych i Prywatnych ukonstytuował się, jak następuje: prezesem został wybrany **Dr. Henryk Raabe,** vice-prezesami: **F. Jarzębowski, K. Maxamin** i **Z. Kopankiewicz,** sekretarzami: **Z. Duda** i **W. Elektorowicz,** skarbnikiem — **St. Kołodziejczyk.**

W skład Komitetu Wykonawczego weszło nadto szereg przedstawicieli ruchu zawodowego różnych grup pracowniczych.

W ten sposób Komitet stał się reprezentacją szerokich rzesz pracowniczych, stojących na gruncie demokracji i obrony jej w ciężkim momencie, jaki obecnie państwo polskie przeżywa.

Demokr. Komitet Wyborczy postanowił wystąpić z gorącem wezwaniem do ogółu pracowników państwowych, samorządowych i prywatnych, aby z całą ofiarnością i poświęceniem poparli w obecnych wyborach listę

ZWIĄZKU OBRONY PRAWA I WOLNOŚCI LUDU,

na której również reprezentowani będą przedstawiciele sfer pracowniczych.

Akcja podjęta przez poważny zespół doświadczonych i wieloletnich działaczy w ruchu zawodowym, znanych szerokiemu ogółowi, daje gwarancję, że znajdzie ona pełny i zrozumiały odzew.

W interesie Państwa i przyszłości jego, w interesie normalnego jego rozwoju, w interesie wreszcie najżywotniejszym podstawom Państwa, jaką jest warstwa pracująca, nie powinno być ani jednego głosu pracowniczego, któryby nie padł na listę obrońców demokracji!

Sekretarjat Komitetu urzęduje codziennie w gmachu Z. Z. K., ul. Czerwonego Krzyża 20, w godzinach 7 m. 30 wiecz. do 9 wiecz., pokój Nr. 55, tel. 311-12.

BEZCZELNOŚĆ

Podobno „sanacyjna" grupka pp. **Hałki** i **Ledwocha** umieściła łaskawie nazwisko ob. Andrzeja **Pluty** na pierwszem miejscu „swojej" listy państwowej do Sejmu.

Możemy stwierdzić, że ob. Andrzej **Pluta,** b. poseł i zasłużony działacz ludowy Małopolski **nie ma nic wspólnego** z całą tą niesmaczną aferą „sanacyjną", jaką był t. zw. zjazd „Rady Naczelnej" rzekomego Stronnictwa Chłopskiego, odbyty w Warszawie w poniedziałek ubiegły.

„Metody" tego rodzaju **oddajemy pod pręgierz opinji publicznej.**

***

Do redakcji naszej zgłosił się b. poseł **Stanisław Janusz** z oświadczeniem, że wciągnięcie go na listę państwową fikcyjnego Stronnictwa Chłopskiego **nastąpiło bez jego wiedzy — i akt ten piętnuje, jako krok wysoce nieetyczny.**

JAK TO SIĘ ROBIŁO?

Sławetny „Zjazd Rady Naczelnej" rzekomego Stronnictwa Chłopskiego, „zorganizowany" z takim nakładem środków i wysiłków, — wywołał w opinji publicznej raczej rozbawienie. P. **Stamirowski** popełnił niewielki, ale płodny w skutki, błąd; takie rzeczy wymagają pomocników o wiele.... **inteligentniejszych;** przecie tak nie można poprostu z pieca na łeb, z cudacznem pominięciem wszelakich choćby pozorów... Wyobraźcie sobie, że paru przedsiębiorczych działaczy **Stronnictwa Chłopskiego** „zwoła" — na skutek zrozumiałego uczucia zemsty — na niedzielę najbliższą „zjazd" B. B.; „zjazd" wykluczy p. **Sławka** z B. B. i zgłosi — imieniem B .B — akces do „Centrolewu".

Byłoby to równie „dowcipne" i równie pozbawione sensu, jak i poniedziałkowa „Rada Naczelna" Str. Chłopskiego, odbyta uroczyście przy „czynnym udziale" **jednego, jedynego** członka **rzeczywistej** Rady Naczelnej — niejakiego p. **Wójcika.** Ta biedna sierota siedziała tam i „obradowała" pod kierownictwem p. **Kosiby;** p. **Stamirowski** zrozumie wszakże, jako człowiek rozumny, łatwo, że to niema akuratnie nic do rzeczy.

Jedna tylko pretensja nasza pozostaje; skierowujemy ją pod adresem p. ministra komunikacji **Kühna.** Oto leży przed nami „drobnostka",

bilet wolnej jazdy,

wydany za Nr. 146.753 jednemu ze „spacerowiczów", przybyłych na oną „Radę". O ile nas pamięć nie myli, istnieją jakieś przepisy, które określają, komu, kiedy i w jakich warunkach należy wydawać bliety wolnej jazdy kolejami państwowemi ;i bodaj wydawanie onych biletów na „cele partyjne" oznacza ni mniej ni więcej, jeno... **wydawanie pieniędzy państwowych.** Nieprawdaż?

Oryginał biletu przechowamy skrzętnie; przedłożymy go w właściwym czasie.. **Trybunałowi Stanu.**

Świadek.

KONCESJONOWANA LOJALNOŚĆ

Wczorajsza prasa prawicowa przyniosła ciekawą wiadomość ze Śląska.

Starosta tarnogórski zwołał na niedzielę zebranie wszystkich restauratorów powiatu tarnogórskiego. Na wezwaniach zaznaczone było, że chodzi o sprawy koncesyjne.

Gdy restauratorzy zebrali się już w liczbie około 100 w sali wydziału powiatowego, wyszedł do nich p. starosta Ocheński w towarzystwie komendanta policji wojew. śląskiego, który przedewszystkiem wezwał restauratorów do powstania z miejsc, poczem p. starosta wygłosił następujące przemówienie:

„Jestem silnym starostą silnego rządu. Stwierdziłem podczas mego 4-letniego urzędowania, że przeważna część restauratorów jest przekonania antyrządowego, dalej stwierdziłem na podstawie raportów policyjnych, że największą robotę antyrządową robi się w restauracjach. Restauratorzy dopuszczają do różnych tajnych zebrań, najwięcej zaś w Radzionkowie. Żądam od was lojalności, bo rząd tego żąda, a ja tego wymagam, a kto się nie podporządkuje, na tego mamy prawo, według którego musi zrezygnować z koncesji. Na tem miejscu nie będę wymieniał tych ludzi, których mi raportowała policja".

Po wręczeniu przez starostę siedzącemu obok komendantowi policji jakiegoś aktu powiedział: niech sobie p. komendant tych ludzi z tego aktu zanotuje, a następnie posiedzenie w „sprawach koncesyjnych" zamknięto. Żaden z obecnych głosu oczywiście nie zabrał.

Tak oto „wpaja się" „ideologję" rządzącego systemu w... kieszeń restauratorów.

PRZED WYBORAMI

LISTA PAŃSTWOWA DO SENATU ZWIĄZKU OBRONY PRAWA I WOLNOŚCI LUDU

1. **Limanowski Bolesław**
2. **Woźnicki Jan**
3. **Waleron Andrzej**
4. **Osiecki Stanisław**
5. **Antczak Antoni**
6. **Wasilewski Leon**
7. **Maćkowiak Marcin**
8. **Hausner Artur Walenty**
9. **Dr. Hofmokl-Ostrowski Zygmunt**
10. **Iżycki Aleksander**
11. **Piątek Mieczysław**
12. **Kulczycki Ludwik**
13. **Dr. Budzińska-Tylicka Justyna**
14. **Bardziński Adam**
15. **Pluta Andrzej**
16. **Maj Andrzej**
17. **Witkowski Franciszek**
18. **Dr. Gross Daniel**
19. **Wierzbiański Zygmunt**
20. **Ciastek Franciszek**
21. **Nowicki Witold**
22. **Dr. Michejda Tadeusz**
23. **Danielewicz Józef**
24. **Bogusławski Aleksander**
25. **Dr. Nurzyński Ferdynand.**

LISTA PAŃSTWOWA B. B.

W poniedziałek została zgłoszona na ręce Generalnego Komisarza Wyborczego lista państwowa do Sejmu

Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem.

Na czele listy stoi p. marsz. **Piłsudski.** Dalej idą pp.: **Sławek, Świtalski, Miedziński,** ministrowie: **Trystor, Car, Kühn, Czerwiński. Boerner,** wiceminister **Starzyński,** pułk. **Schaetzel,** red. **Koc,** p. Zofja **Moraczewska,** pp. Adam **Krzyżanowski** i **Byrka, Bojko;** z Zjednoczenia Pracy pp. Zdz. **Lechnicki** i **Malski.** Z byłych socjalistów znajdujemy tam bebesowców **Smulikowskiego** i **Stangreciaka** oraz p .nacz. **Hołówko.** Tylną straż stanowią p. Feliks **Gwiżdż** i Adam **Skwarczyński.** Na 59 miejscu stoi b. pos. **Wiślicki.** Jest także poeta i tłumacz Chestertona p. Wilam **Horzyca.** Oczywista zdobi listę B. B. p. Marjan **Dąbrowski,** znany wydawca „Il. Kurjerka Codziennego". Nie brak też faszysty z „Nowej Kadrowej", b. komunisty Tadeusza Waryńskiego.

LISTA PAŃSTWOWA B. B. DO SENATU.

Na pierwszych miejscach państwowej listy B. B. do Senatu stoją: Marsz. **Piłsudski** i p. **Sławek.**

Na liście tej widnieje również nazwisko **p. Bobrowskiego.**

WŚRÓD STRONNICTW ŻYDOWSKICH

Wczoraj podpisano skład wyborczy bloku p. n. Ogólno - Żydowski Narodowy Blok Gospodarczy. Do bloku przystąpiły: żydowskie stronnictwo ortodoksyjne Aguda, Żydowskie Stronnictwo Ludowe (Folkiści), grupy gospodarcze: Centrala Związku Kupców Żydowskich, Centrala Związku Rzemieślników Żydowskich, Centrala Drobnych Kupców Żydowskich. Na pierwszem miejscu listy państwowej ze strony bloku kandyduje do Sejmu rabin **Sorockin** z Łucka. Na pierwszem miejscu l'sty państwowej do Senatu — b. senator Rafał **Szereszowski.** Jako pierwszy kandydat w Warszawie — b. pos. rabin **Lewin** z Rzeszowa.

Ogółem z poważniejszych list żydow. zgłoszone zostały dotąd listy: sjonistów (Grünbaum), Ogólno - Żydowskiego Narodowego Bloku Gospodarczego, Bloku Socjalistycznego Bund i niezależni socjaliści i Poale-Sjon lewica.

Na czele listy kandydatów do Senatu figurują nazwiska: **St. Głąbińskiego. Jochima Bartoszewicza,** prezesa Stronnictwa, i **Józefy Szebeko,** b. senatorki.

BLOK LEWICY SOCJALISTYCZNEJ.

Onegdaj złożono w państwowej komisji wyborczej listę państwową kandydatów do Sejmu „Bloku lewicy socjalistycznej" (Bund i Niezależna Socjalistyczna Partja Pracy). Na czele listy stoją tow.: **Erlich, Alter** i p. **Kruk.**

BLOK SJONISTYCZNY.

Blok sjonistyczny przystępuje do wyborów pod nazwą **Bloku Obrony praw narodowości żydowskiej w Polsce.** Na czele złożonych wczoraj list figurują: na sejmowej — b. posłowie **Grünbaum, Farbstein i Harʻglas;** na senackiej — inż. **Koerner,** rabin **Brodt** i **Dawidsohn.**

Sjoniści z Małopolski Wschodniej — jak się dowiadujemy — wyłamali się z bloku i zgłosili własną listę.

LISTY DO SEJMU I SENATU BLOKU UKRAIŃSKO - BIAŁORUSKIEGO.

Wczoraj złożono na ręce jeneralnego komisarza wyborczego państwowe listy do Sejmu i Senatu Ukraińskiego i białoruskiego bloku wyborczego.

Czołowe miejsca obu list zajmuje prezes Undo, dr. **Dymitr Lewicki.** Na dalszych miejscach listy sejmowej figurują: byli posłowie **Celewicz, Palijiw, Jeremicz, Chrucki,** red. **J. Rudnicki** i inni.

LISTA PAŃSTWOWA CH. D. DO SEJMU.

Lista państwowa Ch. D. w pierwszych nazwiskach przedstawia się następująco:

1) Antoni Ponikowski, 2) Wł. Tempka, 3) Józef Chaciński, 4) Tad. Gliński, 5) Franciszek Urbański, 6) Ludwik Gdyk, 7) Ks. Franciszek Gąsiorowski.

Kronika polityczna

POWTÓRNY PRZYJAZD METROPOLITY SZEPTYCKIEGO DO WARSZAWY.

Wczoraj rano przybył powtórnie do Warszawy ze Lwowa ks. metropolita **Szeptycki,** który w ub. tygodniu interwenjował u władz centralnych w sprawie akcji „pacyfikacyjnej" w Małopolsce Wschodniej. W kołach politycznych utrzymują, że i tym razem ks. metropolita Szeptycki zamierza na ten sam temat konferować z władzami.

NA DWÓCH STOŁKACH

Art. 59 ust. 2 ordynacji wyborczej głosi, że

„nikt nie może być zgłoszony na dwóch lub więcej państwowych listach kandydatów".

Nikt — z wyjątkiem p. Juljana Smulikowskiego, który figuruje na liście państwowej B. B. (numer 39) i liście B. B. S. (numer 4).

A co z grzebieniem i szczotką?

Wyznaczony przez Sąd Najwyższy sędzia śledczy apelacyjny do spraw wyjątkowego znaczenia podpisał ostatnio wielkiej wagi dokument, którego dosłowną treść i podobiznę podał „Robotnik". Uderza czytelnika, że w tym historycznym spisie przedmiotów, które po dwudziestu dniach namysłu pozwolono dostarczyć b. posłom, niema ani grzebienia, ani szczotki do włosów. ani też przedmiotów do czyszczenia ubrania i obuwia.

Znawcy prawa wojskowego twierdzą, że wyeliminowanie tych przedmiotów jest niezgodne z tymczasowym wojskowym regulaminem więziennym i powołują się przy tem na § 27 i § 34 tego Regulaminu.

Pierwszy z tych artykułów opiewa, że „osoby, pozostające w areszcie śledczym **mają** (a więc muszą) sprawić sobie własnym kosztem przedmioty, potrzebne do czyszczenia ubrań i bucików i odpowiednio je uzupełniać". Autorzy Regulaminu podkreślają nawet konieczność uzupełniania tych przyrządów do czyszczenia obuwia, co świadczy o wadze, jaką przywiązują do czystości obuwia w więzieniu. Jestto więc nakaz kategoryczny regulaminu i za pozbawienie b. posłów tych niezbędnych dla życia więziennego przedmiotów ktoś ponosi odpowiedzialność!....

§ 34 tego przewidującego wszystko regulaminu zajmuje się działem fryzjerskim i ustala, że „więźniowie **mają** nosić włosy i brody w sposób zwykły i ułożony i gładko uczesany", — nakazuje również „golić ich raz na tydzień, a w miarę zachodzącej potrzeby przystrzygać im włosy, brodę i wąsy". Należy odrazu podkreślić, że prawnicy wojskowi jednomyślnie utrzymują, iż zwrot „więźniów należy golić raz na tydzień" **nie dotyczy głowy.**

Z tych wybitnie humanitarnych przepisów wynika, że b. posłowie mają niezaprzeczalne prawo do korzystania z grzebienia i szczotki, gdy za niezgodnie z § 34 uczesaną głowę mogą ponieść karę dyscyplinarną, o której mowa w § 66 tego Regulaminu, a więc od napomnienia poprzez post, twarde łoże do... ciemnicy.

Trudno zrozumieć czem powodowano się przy wyłączaniu grzebienia i szczotki z tak skrzętnie opracowanego przez sędziego śledczego apelacyjnego spisu. Chyba że pogląd prawników na to, co według § 34 regulaminu należy golić, zmienił się radykalnie. Być może dzisiejsza judykatura uznała, że powiedzenie „więźniów golić raz na tydzień" należy rozumieć jako nakaz golenia głów.

Należałoby jednak w celu ujednostajnienia opinji prawnictwa wojskowego w tak skomplikowanej sprawie podac do wiadomości to autorytatywne orzeczenie, które zmieniło dotychczasową praktykę. Należałoby również powiadomić uwięzionych w Brześciu, że im nic nie grozi za źle ułożoną i nieporządnie utrzymywaną fryzurę. Przestaną marzyć o grzebieniu i szczotce.

A może zrezygnują z tych dobrodziejstw kultury, gdy uświadomią sobie, że „włos im w więzieniu z głowy nie spadnie"....

Protest socjalistów przeciwko faszystowskiemu rządowi

Wiedeń, 7 października. (PAT.). Na wczorajszem posiedzeniu sejmu wiedeńskiego większość socjalistów zaprotestowała przeciwko rządowi obecnemu, a zwłaszcza przeciwko księciu Stahrembergowi, przyczem przyszło do ostrych starć z mniejszością chrześcijańsko - socjalnych.

Wielkie zwycięstwo socjalistów w Finlandji

Helsingfors, 6 października. (PAT). W niektórych okręgach zakończone już zostało obliczanie głosów, oddanych podczas ostatnich wyborów do parlamentu. Ilość głosujących, jak stwierdzają dotychczasowe obliczenia, wykazuje znaczny wzrost głosów, przyczem **największą ilość głosów otrzymali socjalni demokraci. W Helsingforsie socjalni demokraci otrzymali 29.317 głosów.** Poprzednio — 12.551.

Jak oblicza „Uusi - Suomi", w nowym parlamencie stronnictwa będą rozporządzały następującą ilością mandatów: Konserwatyści 40 mandatów, agrarjusze 57, postępowcy 9, szwedzka partja narodowa 20. szwedzkie ugrupowania lewicowe 2. **socjalni demokraci 71** Przy powyższem obliczeniu jeden mandat nie został obsadzony.

Dymisja rządu w Rumunji

Bukareszt, 6 października. (ATE) Gabinet Maniu ustąpił dziś po południu. Premjer udał się o godz. 3 po południu do Sinaju, gdzie został przyjęty na półgodzinnej audjencji przez króla Karola. Po opuszczeniu zamku Maniu oświadczył dziennikarzom, że król przyjął dymisję całego rządu. O godz. 6 wiecz. ukazał się komunikat oficjalny, potwierdzający wiadomość o dymisji gabinetu, która jest umotywowana złym stanem zdrowia b .premjera d-ra Maniu.

Bukareszt, 6 października. (ATE). Główną przyczyną przesilenia rządowego jest różnica zdań pomiędzy królem a premjerem Maniu, która występowała coraz ostrzej w ostatnich czasach. Maniu miał oświadczyć królowi. że nie może przyjąć odpowiedzialności za tegoroczny budżet, o ile monarcha nie zagwarantuje, że rząd jego pozostanie u władzy conajmniej jeszcze przez rok. Jak wiadomo, obecny budżet jest budżetem wybitnie oszczędnościowym, zaś Maniu obawiał się utraty popularności partji chłopskiej wśród szerokich mas w razie jego wykonania.

Międzynarodówka Robotników Rolnych

WOBEC ARESZTOWANIA TOW. KWAPIŃSKIEGO

Zarząd Główny Związku Zawodowego Rob. Rolnych Rzplitej Polskiej otrzymał od sekretarza Międzynarodówki Rob. Rolnych następującą depeszę, wysłaną z Berlina 6 b. m.:

„Żałujemy, że kol. Kwapińskiemu przez zaaresztowanie uniemożliwiono wzięcie udziału w posiedzeniu Komitetu Wykonawczego Międzynarodowej Federacji Robotników Rolnych w Kopenhadze. Ten udział byłby szczególnie pożądany w sprawie emigracji, a tem samem leżał w interesie polskiej polityki państwowej.

Sekretarz (—) **Georg Schmidt".**

ARESZTOWANIA 3 BYŁYCH POSŁÓW

Onegdaj władze bezpieczeństwa aresztowały b. posłów ze Stronnictwa Chłopskiego: **Andrzeja Czapskiego i Markowskiego.**

Onegdaj w Łaszczowie pow. Tomaszowski aresztowano b. posła Jana **Karwana.** B. pos. **Karwan** oskarżony z art. 122 i 129 kod. karn. osadzony został więzieniu zamojskiem.

ARESZTOWANIE B. SENATORA TATOMIRA

Na zarządzenie władz sądowych aresztowano b. senatora ukraińskiego **Tatomira.**

ARESZTOWANIA W WILNIE

Donoszą nam z Wilna, że w poniedziałek aresztowani zostali tow. tow. **Skowroński** i **Przewalski** za przemówienia wygłoszone podczas akademji organizowanej przez tamtejszą Organizację Młodzieży T. U. R. z okazji międzynarodowego dnia młodzieży robotniczej.

Aresztowanie nastąpiło z polecenia władz bezpieczeństwa publicznego.

Zawieszenie w czynnościach nauczycielskich P. IRENY KOSMOWSKIEJ

B. posłanka Irena **Kosmowska** jest, jak wiadomo, nauczycielką: od lat 8-iu pracuje w państwowem seminarjum nauczycielskiem żeńskiem.

P. **Kosmowska** otrzymała przed paru dniami zawiadomienie z kuratorjum, że zawieszono ją w czynnościach.

Jako powód „zawieszenia" podano, że p. **Kosmowska** jest podsądną.

Uchwały Konferencji Okręgowej P.P.S. w Kutnie

Na konferencji okręgowej P. P. S. w **Kutnie** uchwalono rezolucję, wyrażającą oburzenie z powodu dokonanych aresztowań, solidarność z aresztowanymi towarzyszami oraz uznanie dla naczelnych władz partji.

Otwarcie Międzyn. Kongresu KOMITETÓW ZWALCZANIA HANDLU KOBIETAMI I DZIEĆMI

Wczoraj o godz. 10.30 przed poł. w wielkiej sali Resursy Obywatelskiej odbyło się uroczyste otwarcie VIII Międzynarodowego kongresu komitetów zwalczania handlu kobietami i dziećmi.

Otwarcia kongresu dokonał vice-min. Hubicki, witając zebrane delegatki i życząc im owocnych obrad.

W kongresie bierze udział 50 przedstawicieli wszystkich niemal krajów europejskich, a nawet państw zamorskich, m. in. zapowiedziała swój przyjazd delegatka Urugwaju.

Program kongresu warszawskiego, przygotowany i opracowany przez zarząd miedzynarodowy obejmuje zagadnienia, dotyczące sposobów walki z handlem kobietami i dziećmi, dane statystyczne, działalność policji kobiecej i organizacji społecznych.

Komitet warszawski przygotował obszerny materjał międzynarodowy, który wydany został w dwóch językach do użytku uczestników kongresu. Reprezentantki Polski wygłoszą dwa referaty, dotyczące specjalnie stosunków polskich.

Wstęp na plenarne obrady za zaproszeniami, które wydaje polski komitet walki z handlem kobietami i dziećmi (Zgoda 6).

Kongres obradować będzie do dn. 10 b. m.

Katar, niemiły gość,
jest słusznie przedmiotem obaw, gdyż prowadzi często do poważnych chorób. Z tego powodu wskazanem jest, aby już przy najmniejszych oznakach kataru, a również każdego innego zaziębienia, zażywać natychmiast oryginalne tabletki Aspiriny.

Istnieje tylko jedna
ASPIRINA
BAYER
Każde opakowanie i każda tabletka oryginalnej Aspiriny opatrzone są znakiem BAYER.

JAK MINISTERJUM POCZT WYSZŁO NA PRZEDSIĘBIORSTWIE STANISŁAWA PIŁSUDSKIEGO

„Gazeta Warszawska" podaje następujące szczegóły dotyczące budowy gmachu centralnego telegrafu i telefonu, przeprowadzanej przez firmę „Budownictwo i Przemysł", której właścicielami są p.p. **Stanisław Piłsudski, Tipicyn** i **Bosiacki.**

Firma ta przystępując do budowy, nie miała żadnego kapitału. Jednak ówczesny minister poczt i telegrafów p. **Miedziński** łącznie z p. **Ruszczewskim** polecili wypłacić firmie wielotysięczne zaliczki.

Na niedopuszczalność i ryzyko takiej gospodarki niedwuznacznie zwrócił uwagę w przemówieniu sejmowem prezes Najw. Izby Kontroli Państwa p. **Wróblewski.**

Po usunięciu p.p. Miedzińskiego i Ruszczewskiego, wobec tego że firma zalegała z ogromnemi sumami pobranych zaliczek i na dalszą budowę żądała nowych, minister **Boerner** miał do wyboru, albo zażądać zwrotu zaliczek i spowodować bankructwo firmy, albo brnąć dalej.

Wybrano to drugie. Niewyliczone zaliczki w wysokości 480.000 zł. „zabezpieczono" na 53-em (!) miejscu hipoteki realności przy placu Trzech Krzyży 7, stanowiącej własność p. Józefy Barylskiej. „Zabezpieczenie" to okazało się zupełnie fikcyjne, ponieważ realność była już przedtem obciążona ponad swą wartość.

Dnia 12 września b. r. realność p. Barylskiej została przez komornika J. Niedźwieckiego wystawiona na licytację i sprzedana. Kupił ją inż. Moszkowski za 800.000 zł.

Obciążenie według komornika wynosiło razem po zwaloryzowaniu ponad miljon złotych.

Licytacja rozpoczęła się od sumy 1 miljona zł., sprzedaż nastąpiła za 800.000 zł.

Ministerjum poczt i telegrafów wraz z innymi dalszymi wierzycielami spadło z hipoteki i odchodzi z kwitkiem. Podobno i p. Barylska i ministerjum wnieśli sprzeciw przeciw licytacji, ale to niewiele pomoże. Chyba, że p. minister Boerner wzorem generała Góreckiego kupi te stare budy ze straganami śledziowemi?

Tak się kończy sensacyjna gospodarka pocztowo - budowlana: P. Stanisław Piłsudski nie ma pokrycia, a skarb państwa — traci.

Czy winni strat Skarbu Państwa będą pociągnięci do odpowiedzialności? I — kiedy?

Na fundusz „Robotnika"

Zebrane na Konferencji Okręgowej PPS. w Kutnie 22 zł. na fundusz prasowy dla „Robotnika", który jest prześladowany przez polską cenzurę.

M. Z. zł. 10.—.
L. R. zł. 10.—.
J. J. zł. 5.—.

NA TOW. PRZYJACIÓŁ DZIECI.

Tow. Wiktor Kuźnicki zł. 10.—.
Z. K. zł. 5.—.

Na fundusz wyborczy P. P. S.

Zł. 2.50 składa L. M.
A. I. zł. 10.—.
M. Z. zł. 10.—.

WINA OWOCOWE LANGNERA

Wytrawne	but.	Zł. 3.25
Pół słodkie	„	„ 3.25
Słodkie	„	„ 3.60
Słodkie mocne	„	„ 4.35
Deserowe	„	„ 4.35
Ziołowe	„	„ 4.35

Sprzedaż we wszystkich pierwszorzędnych handlach win.

S. P.

WACŁAW MAŚLANKIEWICZ

WŁAŚCICIEL DRUKARNI

B. PODSTARSZY ZGROMADZENIA DRUKARZY

ZASŁUŻONY DLA IDEI NIEPODLEGŁEJ POLSKI W CZASACH UCISKU SŁOWA DRUKOWANEGO (W LATACH 1905 — 1918)

ZMARŁ 5 PAŹDZIERNIKA 1930 ROKU, PRZEŻYWSZY LAT 61

Nabożeństwo żałobne odbędzie się w kościele Św. Aleksandra (Plac Trzech Krzyży) dn. 8 b. m. t. j. w środę o godz. 10.30 r., wyprowadzenie zwłok z tegoż kościoła, zaraz po skończonem nabożeństwie, na cmentarz powązkowski do grobu rodzinnego.

O czem zawiadamiają

przyjaciele i koledzy

Każdy sobie rzepkę skrobie!...

Tak zwane **rolnicze** europejskie kraje czynią usiłowania, aby wywóz produktów rolniczych uczynić intratniejszym; i w tym celu odbywają się od dłuższego czasu pertraktacje i układy tych krajów celem stworzenia **bloku,** by z jednej strony znieść wzajemną konkurencję i podwyższyć ceny, a z drugiej uczynić wywóz krajów przemysłowych do krajów rolniczych zależnym od kupowania przez te pierwsze produktów rolnych po cenach wyższych, aniżeli są ceny światowe, to zn. ceny Ameryki, Australji, Rosji i t. p.

Usiłowania te sprzeczne są z zasadą **samowystarczalności,** albowiem rozbudowa przemysłu w krajach rolniczych w miarę swego wzrostu zmniejsza potrzebę importu zagranicznych wyrobów przemysłowych. Dwa te dążenia, właściwe europejskim krajom rolniczym, — przeczą sobie wzajemnie.

Kraje przemysłowe, a w szczególności **Niemcy,** jeden z głównych producentów wyrobów przemysłowych i zarazem głównych konsumentów produktów rolniczych, jak niemniej inne kraje europejskie będące w podobnem położeniu dążą do **uniezależnienia** się od zagranicznych dostawców żywności. Kraje zamorskie wywożące gwałtownie produkta rolnicze nie tak łatwo dadzą sobie odebrać targi europejskie, więc zamiary europejskich produkujących zboże państw w drodze bloku czy bez bloku nie dadzą się tak łatwo przeprowadzić, albowiem wszystkie te usiłowania **nie trafiają w sedno rzeczy.** Mechanizacja wszelkiej produkcji, racjonalizacja procesu produkcyjnego, standaryzacja produkcji, rozwój środków komunikacyjnych i stąd powstały gwałtowny rozwój wszelkiej produkcji, — stworzyły stan, którego ani trustami, ani „blokami", czy to pojedyńczych gałęzi przemysłu, czy to krajów, **zmienić nie można.** Wszystko to są paljatywy bez wielkiego znaczenia wobec niepowstrzymania rosnącej produkcji, paljatywy, które rozwoju w istniejącym teraz kierunku **nie powstrzymają.**

Liga Narodów zajmuje się gorliwie tą kwestją, wiedząc, że wszelka polityka ma swe źródło w gospodarstwie i wiedząc, że **podstawą pokoju wśród narodów europejskich jest wyrównanie gospodarczych interesów tych narodów.** Wyrównanie takie opiera się na znacznem zwiększeniu sił spożycia europejskiego przez stworzenie z Europy **jednolitej organizacji produkcji i konsumcji,** to też na **Lidze Narodów** toczą się bardzo żywe dyskusje na ten temat. Na jednem z ostatnich posiedzeń Ligi rumuński prezydent ministrów starał się wyjaśnić, że światowy rolniczy kryzys jest przyczyną kryzysu gospodarczego. To ujęcie, — nie przecząc znaczeniu kryzysu rolniczego dla całego gospodarstwa, — **jest fałszywe;** możnaby tak samo twierdzić, że kryzys przemysłowy powoduje także kryzys rolniczy. Zmniejszona konsumcja rolnicza — dzięki zmniejszonym dochodom wielu miljonów ludzi pracujących w przemyśle i handlu, a cóż dopiero kilkunastu miljonów niezarabiających bezrobotnych, uszczupla gwałtownie możność zbytu produktów rolnych.

Nadprodukcję we wszystkich dziedzinach produkcji „zawdzięczamy" **postępowi techniki,** który jest niepowstrzymany i będzie kiedyś **źródłem szczęścia ludzkości.** Kryzysu rolnictwa nie zwalczy się paljatywami podobnie, jak i kryzysu przemysłowego; jest to **kryzys ustroju kapitalistycznego,** kryzys bogactwa produkcji, które obraca się w klęskę tak dla produkujących, jak i dla konsumentów z powodu niedomagań ustroju, utrzymującego większość ludności w nędzy i czyniącego niemożliwą dla niej konsumcję nadmiaru produkcji. Ogromna większość ludności woła głosem rozpaczy: dajcie nam możność konsumcji, bo giniemy, a **mniejszość,** dzierżąca władzę nad produkcją, woła: dajcie nam konsumentów, bo giniemy! Sprowadzenie tych wołań do wspólnego mianownika, to jest racjonalny temat dyskusji dla Ligi Narodów, a mowy ministrów na tej Lidze są karykaturą dążeń świata.

Przejściowem wyjściem z sytuacji byłoby znaczne skrócenie czasu pracy, regulacja płac do stworzenia możności bogatego spożycia zwiększającej się gwałtownie produkcji dla całej pracującej ludzkości. Metoda ta dałaby się stosować nawet w dzisiejszych warunkach społecznych i gospodarczych. Musiałyby rządy, biorące udział w **Lidze Narodów,** przestać czuć się reprezentantami upadającego ustroju gospodarczego i nie wzorować się na polityce strusia, chowającego głowę w piasku wobec zbliżającego się niebezpieczeństwa. Wtedy może nieunikniona zmiana ustroju gospodarczego nie wymagałaby takich ofiar, jakie ludzkość będzie zmuszona ponieść, jeżeli ustrój, chylący się ku upadkowi i jego przedstawiciele nie zrozumieją zmierzchu bronionych przez siebie spraw.

Herman Diamand.

Katastrofa kolejowa

30 WAGONÓW ROZBITYCH KILKU KOLEJARZY CIĘŻKO RANNYCH

Na szlaku Częstochowa — Herby, między stacjami Blachownia — Herby wydarzyła się onegdaj wieczorem o godz. 10 wielka katastrofa kolejowa. Wskutek nieuwagi dyżurnego ruchu na stacji Blachownia Antoniego Musiały, pociąg towarowy najechał na tory kolejowe, zajęte przez pociąg towarowy Nr. 5980.

Nastąpiło zderzenie, skutkiem którego obydwa parowozy zostały poważnie uszkodzone, dwadzieścia wagonów ładownych wykoleiło się, a dziesięć uległo rozbiciu.

Tor kolejowy na długości przeszło 100 metrów został zerwany Wskutek katastrofy ciężkie rany odnieśli: kierownik Augustyn Wieczorek i hamulcowy Dominik Derosna, których w stanie groźnym przewieziono do szpitala w Tarnowskich Górach.

Lżejsze obrażenia odnieśli: maszynista Stanisław Janik, jego pomocnik Czesław Kieronsz, maszynista Roman Albiński, kierownik pociągu Nr. 5980 Wincenty Dobosz, oraz hamulcowi: Edward Palucha, Wilhelm Halbierz i Bronisław Gulga, których po opatrunku przez lekarza na miejscu katastrofy przewieziono do Tarnowskich Gór.

Przy uprzątaniu gruzów o godz. 2-ej w nocy wydobyto z pod rozbitych wagonów ciężko rannego hamulcowego Wincentego Mazurę.

W stanie groźnym rannego przewieziono do szpitala w Częstochowie.

Przerwa w ruchu kolejowym na tym odcinku i uprzątanie torów trwać będzie 24 godziny.

Ruch towarowy odbywa się drogą okólną, ruch zaś osobowy z przesiadaniem przy miejscu katastrofy, skąd następnie podróżni przewożeni są autobusami.

Na miejsce katastrofy przybyły władze śledcze kolejowe i sądowe, które rozpoczęły dochodzenie. Z polecenia prokuratora aresztowany został dyżurny ruchu Musiała, który ponosi odpowiedzialność za tak tragiczną w skutkach katastrofę.

Niskie ceny miejsc w „ATENEUM" umożliwiają każdemu zobaczenie świetnego widowiska „ZEMSTY".

Telefon: Kasa 236-57, Sekretarjat Nr. 311-13.

NOWY SEKRETARZ Międzynarodówki Zawodowej

Na ostatniem posiedzeniu Międzynarodówki Zawodowej wybrany został nowy sekretarz tej Międzynarodówki tow. **Schesenels,** który dotychczas zajmował stanowisko zastępcy sekretarza. Do dnia 1 grudnia b. r. krajowe centrale zawodowe przesłać mają wnioski co do kandydatów na stanowisko zastępcy sekretarza.

Biuro Międzynarodówki Zawodowej powzięło również uchwałę popierania słabych central krajowych, przyczem uwzględnić ma się nowoutworzoną centralę zawodową w Indjach. W drugiej połowie przyszłego roku odbyć się ma zawodowa konferencja państw bałkańskich.

Biuro oświadczyło się jednomyślnie za programem gospodarczym, uchwalonym na kongresie w Sztokholmie oraz za ścisłą współpracą Międzynarodówki Zawodowej z Robotniczą Międzynarodówką Socjalistyczną. Ma się utworzyć wspólną komisję dla spraw gospodarczych.

Wedel jest wrogiem robotników
Wyroby firmy Wedel są pod bojkotem ŚWIATA PRACY!

DZIŚ W RADJO

Godz. 20.30 Wieczór CHOPINA

PRZEGLĄD PRASY

B. B. Ch.

Prasa niezależna w lot zrozumiała istotę „rozłamu" w Stronnictwie Chłopskiem i trafnie nazwała nowych „piłsudczyków" bebechowcami.

Organ B. B. S. przytula ich do łona i z racji „włamania się" do Str. Chł. nawołuje robotników do głosowania na.... B. B. S! Jak widać, niema okazji, z której geszefciarze z B. B. S. nie chcieliby ciągać dla siebie zysków.

Inna prasa sanacyjna wypisuje duby smalone o rozłamie, a m. in. puszczają oszczerstwo, że stronnictwa Centrolewu prowadzą akcję wyborczą za pieniądze II i III Międzynarodówki. Łajdactwo to dostatecznie charakteryzuje indywidua z B. B. Ch.

„Przegląd Wieczorny" nareszcie wygadał się, że Piłsudski walczy z marksizmem, czyli poprostu z socjalizmem. Nie z „małymi" ludźmi, nie o „odrodzenie" socjalizmu — jak kłamie „Przedświt"—lecz z socjalizmem. Hasło: precz z marksizmem! widnieje na sztandarach faszyzmu niemieckiego, austrjackiego i in. Przyznając się do tego hasła, organ sanacyjny przyznaje się do faszyzmu, obozowi rządowemu przydziela tę samą rolę, co hitlerowcom w Niemczech i „hackenkreutzlerom" w Austrji.

List tow. Daszyńskiego.

„Kurjer Poranny", jak było do przewidzenia, uczepi się konstytucji, którą lży i znieważa od szeregu lat, by zarzucić tow. Daszyńskiemu, iż w swym liście nie uszanował art. 93, który mówi, że obywatele winni szanować władzę i ułatwiać spełnienie ich zadań. Zdaniem papy Erenberga, marszałek Sejmu, zwracający się — w braku innego sposobu komunikowania się — do Prezydenta z listem, utrzymanym w najbardziej dżentelmeńskim tonie i przepojonym najgłębszą troską o losy Polski, ubliżył konstytucji!

Jak tu dyskutować z ludźmi o murzyńskiej etyce!

„Czas" znowu pozwala sobie na starcze uszczypliwości i tow. Daszyńskiego traktuje jako byłego marszałka. Może papa Erenberg pouczy papę Estreichera, że wedle Konstytucji tow. Daszyński **jest jeszcze** marszałkiem Sejmu.

Kandydatura Piłsudskiego.

Prasa sanacyjna stara się, oczywiście, rozdmuchać fakt umieszczenia Piłsudskiego na liście państwowej BB. do jakiegoś epokowego wydarzenia; prasa ta przemawia „uroczyście", z najwyższym patosem (dobrze opłaconym z funduszów gadzinowych). **„Czerwoniaki"** bałamucą swych czytelników, jakoby Piłsudski istotnie miał wejść do sejmu i ni stąd ni zowąd „zapewniają", że Piłsudski jest najszczerszym zwolennikiem parlamentaryzmu. A jeśli Piłsudski jest taki, to i pismaki sanacyjne deklarują się, jako gorący przyjaciele sejmu. Zawsze przecież „chodzą" za nim....

O, niezgłębiona obłudo sprzedajnej „ideologji"!

Nawet ten ma zadużo...

„Kurjer Polski", organ w ¾ sanacyjny, pisze o agitacji przeciwsejmowej:

„W okresie pomajowym zaczęto wszelako w walce z Sejmem, jako instytucją, tracić miarę, podważanie zaś autorytetu systemu parlamentarnego stało się jednym z punktów programowych wychowania politycznego. A jednak ten Sejm ma dalej istnieć i stoimy w przededniu wyborów do tego Sejmu! Opinja publiczna jest zbałamucona, ludzie nie wiedzą dobrze, czy to wogóle ma sens przy wyborach do jakiegoś Sejmu głosować, partje zachęcają, że właśnie trzeba, inni twierdzą, że nie szkodzi, bo wynik tych wyborów i tak stanu rzeczy istniejącego nie zmieni".

B.

Brat cesarza japońskiego w Warszawie

Wczoraj rano przyjechał z Berlina do Warszawy brat cesarza japońskiego, książę Takamatsu z małżonką i świtą.

Na dworcu powitali księcia przedstawiciele protokułu dyplomatycznego ministerjum spraw zagranicznych oraz poseł japoński w Warszawie, Matsuszima.

Po przyjeździe goście udali się do hotelu Europejskiego.

Wczoraj brat cesarza japońskiego złożył wizytę p. Prezydentowi Rzeczypospolitej a następnie złożył wieniec na grobie Nieznanego Żołnierza.

nauguracja nowego sezonu w Filharmonji

Podobnie jak w latach ubiegłych, sezon koncertowy w Filharmonji prowadzić będzie na własną artystyczną i kasową odpowiedzialność **Stowarzyszenie Artystów Orkiestry Filharmonji Warszawskiej** pod przewodnictwem p. **Romana Chojnackiego.** Trzeba też, przy sposobności podkreślić, że działalność tego Stowarzyszenia, mimo niesłychanych trudności i kłopotów finansowych nietylko utrzymuje się ale nawet z każdym rokiem rośnie w znaczenie i inicjatywę, co pozwala nie tak smętnie spoglądać w przyszłość nowo rozpoczynającego się sezonu. W roku zeszłym frekwencja koncertów filharmonicznych wzrosła o 15%, dlaczegożby sezon bieżący miał być gorszy.

Zapowiedzi są bardzo pocieszające. Z kapelmistrzów mało znanych, lub wcale nieznanych Warszawie mają wystąpić **Erich Kleiber, Aton Klemperer,** być może i **Weingartner** i popularny w Wiedniu dyrektor Opery tamtejszej **Klemens Krauss.** Z pianistów wymienia się: **Casadesusa, Rubinsteina, Orłowa, Rosentala, Backhausa, Giesekinga** i nawet najpoetyczniejszego może z współczesnych francuskich pianistów **Alfreda Cortot.** Najbliższe występy skrzypków: **Vecsey'a, Kulenkampfa, Balokovica.** potem **Prihody, Szigetiego, Szekely'ego** również wzbogacają perspektywy nowego sezonu. Z wiolonczelistów dadzą się słyszeć: **Földesy, Feuerman, Mainardi,** głośny **Piatigorski** i w. in.

Tyle — narazie — mówi się o siłach zagranicznych. Niezależnie od nich, dyrekcja zaznacza, iż w planach na przyszłość artyści polscy będą przedewszystkiem uwzględniani i kompozycje polskie stare, nowe i najnowsze znajdą na estradzie Filharmonji należącą się im życzliwość i opiekę.

Inauguracyjny koncert piątkowy, poświęcony muzyce Noskowskiego, Paderewskiego, Szopena i Szymanowskiego nie przyniósł wiele nowego. Dyrygował p. **Grzegorz Fitelberg** dość chłodno, nazbyt jakby „reprezentacyjnie" grający swoją rolę głównego kapelmistrza Filharmonji; po symfonji Szymanowskiego publiczność nie była zdecydowana w sądzie, nie wiedziała czy fuga końcowa skończyła się, czy nie, czy należy ją oklaskiwać, czy też rozejść się z uznaniem dla misterności i pracowitości dzieła. ale bez wewnętrznego zachwytu. Najszczerszą sympatją cieszył się p. **Turczyński** w fantazji Paderewskiego pełen skupienia i wirtuozowskiego polotu.

Miłą i pożyteczną nowością jest **„Biuletyn koncertowy",** treściwy tygodnik informacyjny, redagowany przez dyr. Chojnackiego nakładem Stowarzyszenia Art. Orkiestry Filh. Wa Tanie to wydawnictwo (zeszyt kosztuje tylko 50 gr.) zawiera dokładne wiadomości z zakresu najaktualniejszych zadań naszego życia muzycznego i bieżącego ruchu koncertowego.

H. Dor.

Emigracja kobiet polskich DO FRANCJI

Urząd Emigracyjny wyraził zgodę na uruchomienie tytułem próby emigracji robotnic rolnych do departamentu Aveyron. Decyzja ta została powzięta ze względu na utworzenie we wspomnianym departamencie instytucji opiekuńczej nad polskiemi robotnicami rolnemi.

Robotnice będą angażowane w Mysłowicach na zasadzie kontraktów, w których nazwiska i adresy pracodawców będą z góry wpisywane. (PRESS).

POBUDKA

TYGODNIK ILUSTROWANY

z dn. 1.X obniżyła cenę do 30 gr. za egz. a w prenumeracie do 1 zł. miesięcznie bez odnoszenia i 1.20 z odnoszeniem do domu

Każdy robotnik powinien zaprenumerować „Pobudkę".

Koszt prenumeraty zaledwie 4 grosze dziennie.

Adres Administracji: Warszawa, Warecka 7, I piętro. Konto w PKO. Nr. 13620.

ZE SPORTU

W DNIU WYBORÓW DO SEJMU NIE BĘDZIE ŻADNYCH ROZGRYWEK

W dniu 16 listopada, jako w dzień wyborów do Sejmu, zostaną odwołane najprawdopodobniej wszystkie mecze ligowe i o wejście do Ligi.

WIDZEW ŁÓDZKI PRAWDOPODOBNIE ZOSTANIE W KLASIE A

Na najbliższem walnem zebraniu łódzkiego okręgowego związku piłki nożnej szereg klubów łódzkich postawi wniosek o pozostawienie Widzewa w klasie A. ze względu na charakter tego klubu i zasługi, położone dla piłkarstwa łódzkiego.

Prawdopodobnie wniosek ten zostanie przez walne zebranie uwzględnionny.

POLACY MAJĄ JUŻ ZAPEWNIONĄ KWATERĘ NA OLIMPJADZIE W LOS ANGELOS

Polski Komitet Igrzysk Olimpijskich otrzymał zawiadomienie za pośrednictwem ambasady polskiej w Waszyngtonie, że na ostatniem posiedzeniu dyrekcji Domu Polskiego w Los Angeles zapadła uchwała, aby dom ten, jako kwaterę główną, oddać bezpłatnie do użytku polakom, którzy przybędą na igrzyska olimpijskie w r. 1932.

Dom Polski w Los Angeles leży przy ulicy 40-ej bulwaru Avalon w bliskiej odległości od stadjonu olimpijskiego.

Polonja w Los Angeles, w chęci ułatwienia pobytu gościom z kraju ojczystego, zorganizowała własny Komitet przyjęcia polskiej ekspedycji. Na czele Komitetu stanął p. Jan Romanowicz, dyrektor Domu Polskiego.

Polski Komitet Olimpijski postanowił przesłać na ręce p. Romanowicza serdeczne podziękowanie.

PETKIEWICZ ZAMIERZA SIĘ WYCOFAĆ Z ŻYCIA SPORTOWEGO

Jak się dowiadujemy, doskonały nasz biegacz, Stanisław Petkiewicz, na skutek zdyskwalifikowania go przez PZLA na 8 miesięcy, co wywołało wielkie poruszenie w świecie sportowym, jest obecnie bardzo zniechęcony i zamierza wycofać się obecnie zupełnie z czynnego życia sportowego.

UNIEWAŻNIENIE MECZU O WEJŚCIE DO LIGI

Mecz o wejście do Ligi, rozegrany w Lublinie pomiędzy Unją i Lechją (4:3) został unieważniony i niezadługo ustalona zostanie nowa rozgrywka.

Termin dogrywki meczu ligowego Warta — Ruch (2:1) nie został jeszcze ustalony. Dogrywka trwać będzie 18 minut.

GRAFIKA

ORGAN ZWIĄZKU POLSKICH ARTYSTÓW GRAFIKÓW I ZRZESZENIA KIEROWNIKÓW ZAKŁADÓW GRAFICZNYCH. DWUMIESIĘCZNIK ARTYSTYCZNY POŚWIĘCONY SZTUCE GRAFICZNEJ. ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI WARSZAWA, TRĘBACKA 10, ZWIĄZEK POL. ARTYSTÓW GRAFIKÓW, TELEF. 47-06 LUB 216-54 i 320-74. PRENUMERATA ROCZNA ZŁ. 20—; Z PRZESYŁKĄ ZŁ. 25.— CENA POJEDYNCZEGO ZESZYTU ZŁ. 4.—; Z PRZESYŁKĄ ZŁ. 5.— PIERWSZY ZESZYT UKAŻE SIĘ W PAŹDZIERNIKU R. B.

CO SŁYCHAĆ NA ŚWIECIE

FAŁSZERSTWO AKCJI.

Policja paryska wpadła na trop nowego wielkiego skandalu finansowego, którego szczegóły są trzymane w tajemnicy. Chodzi tu o sfałszowanie akcyj pewnego wielkiego towarzystwa angielskiego. Akcje te zostały zastawione w jednym z banków na sumę kilkunastu miljonów franków. Aresztowano dotychczas jednego cudzoziemca, zaś aresztowanie dwóch innych osobistości jest oczekiwane w ciągu najbliższych dni.

ZAGINIONA LOTNICZKA.

Lotniczka angielska p. Bruce, która rozpoczęła lot na Daleki Wschód, zaginęła w drodze. Samolot jej widziano po raz ostatni w okolicach Hanjon nad zatoką Perską. Wszystkie stacje obserwacyjne, oraz okręty w zatoce Perskiej zostały zaalarmowane. Zachodzi obawa, że samolot p. Bruce wpadł do morza, lub też był zmuszony do lądowania na pustyni.

NAPAD BANDYTÓW W CHICAGO.

W dniu dzisiejszym w chwili, gdy Mrs. Thompson, żona burmistrza miasta Chicago wracała z przejażdżki samochodem do domu, trzej osobnicy, przyłożywszy rewolwery do skroni szofera i towarzyszącego mu policjanta, zabrali pani Thompson portmonetkę z pieniędzmi oraz całą biżuterję, jaką miała na sobie. Wśród zrabowanych przedmiotów znajduje się pierścień brylantowy wartości 10.000 dolarów.

ŚNIEG W ROSJI.

W północno-zachodniej części ZSSR. spadł śnieg. Pod Wozniesieńskiem przeszła burza śnieżna. Śnieg pokrył ziemię grubą warstwą. Pojawiły się sanki.

ILE WYDAJE AMERYKA NA REKLAMĘ?

Jak donosi „Propaganda", koszta reklamy wyniosły w Ameryce w jednym tylko roku 1929—565 milj. dolarów, z czego 206 milj. przypada na reklamę gazetową, 103 milj. na plakaty i 17 milj. na reklamę przez radjo i t. p. Z tego 64 milj. dolarów zapłaciły fabryki samochodów, 22 milj. — 19 fabryk tytoniowych, 28 milj. — 89 fabryk artykułów żywnościowych, 17 — milj. — 24 fabryk sprzętu radjowego i gramofonów, 13 milj. — 47 firm farmaceutycznych, 10 miljonów — 28 towarzystw naftowych, 7 milj. — 12 fabryk mydła i 65 milj. — 30 towarzystw kolejowych. Tak reklamuje się Ameryka!

KOMISJA DOSŁAW TUROWYCH

Warszawskiej Organizacji Młodzieży T. U. R.

Warecka 7,

przyjmuje zamówienia na ubiór organizacyjny, jak: koszule niebieskie, marynarki (frencz), krawaty, czapki i t. p.

Po uprzednim zamówieniu w Komitecie Centralnym wydaje i wysyła znaczki organizacyjne po 1 zł. sztuka.

Poleca: artykuły sportowe, jak: koszulki, spodenki, buty, piłki, pompki, artykuły piśmienne, druki i t. p.

Wszyscy członkowie winni zaopatrywać się tylko w K. D. T., Warecka 7.

K. D. T. czynna jest codziennie między godz. 7-ą a 9-ą wiecz.

UROCZYSTOŚCI STOW. URZĘDNIKÓW PAŃSTWOWYCH NA ŻOLIBORZU

Mimo dżdżystej pogody niedzielne uroczystości Spółdzielni Mieszkaniowej Stow. Urzędników Państwowych związane ze złożeniem aktu erekcyjnego I-go osiedla Urzędników Państwowych, zgromadziły wiele osób.

Przemówienie powitalne wygłosił prezes Rady Nadzorczej p. **Stypiński,** charakteryzując w paru słowach ogrom wznoszonego osiedla i omawiając jego kosztorys.

W imieniu Rządu przemawiali: Wice-Wojewoda p. **Olpiński** i Szef Dep. Min. Rob. Publ. p. **Opolski.**

Prezes Zarządu Głównego S. U. P. p. **Warmski** podkreślił znaczenie powstania I-go osiedla urzędników państwowych dla ich życia zawodowego i wyraził pragnienie, by ruch ten ogarnął nie jednostki i setki, lecz tysiące i dziesiątki tysięcy urzędników na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.

Na zakończenie uroczystości Prezes Zarządu Spółdzielni p. **Gandecki** odczytał życzenia pomyślnego rozwoju Spółdzielni, nadesłane Zarządowi przez Marszałka Sejmu tow. **Daszyńskiego,** Ministrów **Staniewicza** i **Matakiewicza,** poczem — zaznaczywszy, iż dzień święta S. U. P. zbiega się z dniem spółdzielczości w całym kraju, odczytał akt erekcyjny.

Z kolei nastąpiło złożenie i zamurowanie aktu erekcyjnego w fundamentach wznoszonego osiedla.

Wiadomości z całego kraju

PABJANICE

RZĄDY KOMISARSKIE W KASIE CHORYCH I „STRZELCU"

Śladem innych miast Polski władze państwowe na terenie naszego miasta powzięły zarządzenia, wymierzone przeciwko ludziom o przekonaniach szczerze demokratycznych.

Tutejszy Oddział „Strzelca" posiadał w swoich szeregach większość zwolenników P. P. S. i na skutek tego w Zarządzie była większość opozycyjna. Przewodniczącym był tow. **Luboński.** Z **dniem 3-go b. m. Zarząd został rozwiązany, jak również zawieszono w czynnościach Komendanta Oddziału, który nie był sanatorem.**

Władzę w Strzelcu objął komisarz, znany sanator p. **Józefiak** (BB). Obowiązki Komendanta Oddziału powierzono sierżantowi w służbie czynnej p. **Puchalowi.** Wśród członków „Strzelca" wynikło z tego powodu wielkie niezadowolenie.

Z dniem 29 września r. b. zostały również rozwiązane władze autonomiczne Powiatowej Kasy Chorych w **Pabjanicach** t. j. Zarząd i Rada Kasy Chorych. Komisarzem Kasy mianowany został p. Mieczysław **Bogdański** z Warszawy (BBS). Charakterystyczne jest, że w tutejszej Kasie Chorych faktycznie rządzili dotychczas sanatorzy (BB z NPR. lewicą). Przewodniczącym Zarządu był p. **Piechota Teofil** (NPR.) lewica; dyrektorem Kasy był i jest p. **Zięba** (BB), prezesem Rady — p. Chądzyński (BB); naczelnym lekarzem był i jest dr. **Witold Eichler** (BB).

Jak wynika z powyższego, p. Prystor nie ma zaufania do swoich własnych przyjaciół. Wygląda to bardzo komicznie!

Również **rozwiązano Zarząd „Strzelca" w Łasku i mianowano Komisarza.**

W miejscowym obozie „sanacyjnym" toczy się zacięty spór o pierwsze miejsce na liście kandydatów do Sejmu. NPR. lewica wysuwa swojego kandydata, p. **Tomczaka;** B. B. — d-ra **W. Eichlera,** czynniki, grupujące się koło Starostwa Łaskiego — p. **Leopolda**— obszarnika, zaś BB. z pow. łódzkiego — dyrektora Gimnazjum Państwowego w Zgierzu. Wszyscy mają ochotę!

LWÓW

UWALNIAJĄCY WYROK NA B. DYREKTORA ZAKŁADU KULPARKOWSKIEGO

W sądzie okręgowym karnym we Lwowie zakończyła się w poniedziałek rozprawa przeciwko b. dyrektorowi zakładów dla obłąkanych w Kulparkowie drowi Józefowi Bednarzowi, oskarżonemu o zbrodnię oszustwa. Dr. Bednarz, stojąc na czele zakładu kulparkowskiego dopuścił się — według aktu oskarżenia — szeregu drobnych sprzeniewierzeń na szkodę skarbu państwa, w ten sposób, iż wystawiał sądom rachunki za rzekome badania przesłanych na obserwację do zakładu więźniów, a inkasowane pieniądze miał przywłaszczać sobie, pomimo, iż badań tych nie dokonywał. **Trybunał wydał wyrok uwalniający dra Bednarza z powodu braku dowodów winy.**

ZŁOCZÓW

WYKONANIE WYROKU ŚMIERCI

„Gazeta Poranna" donosi ze Złoczowa: W swoim czasie sąd przysięgłych skazał na karę śmierci przez powieszenie za zbrodnię skrytobójczego morderstwa, popełnionego na dwóch osobach, 28-letniego parobka Józefa Basa. Ponieważ P. Prezydent nie skorzystał z przysługującego mu prawa łaski, w dniu 4 b. m. rano wykonano wyrok.

BYDGOSZCZ

OLBRZYMI POŻAR FABRYKI

Onegdaj około godziny 6-tej rano, straż pożarna w Bydgoszczy została zaalarmowana wybuchem olbrzymiego pożaru w fabryce papy braci Schlieterów przy ul. Gdańskiej.

Gdy straż przybyła na miejsce, cały gmach fabryki stał już w płomieniach. Akcja straży pożarnej ograniczyć się musiała do ratowania przyległych budynków, na których, wskutek gorąca pozajmowały się już dachy. Straż pożarna nie dopuściła do rozszerzenia się pożaru. Pastwą płomieni padła hala i nagromadzone w niej olbrzymie zapasy papy, smoły i narzędzi. Wygasanie pożaru trwało do godz. 12-tej w południe.

Fabryka ta przed trzema laty również spłonęła i została po pożarze odbudowana.

MIASTECZKO NOWE W PŁOMIENIACH

W niedzielę wybuchł w miasteczku Nowe groźny pożar. Ogień powstał w zabudowaniach browaru Kuntersztyńskiego i stamtąd przerzucił się na sąsiednie spichrze i składnice. Silny wiatr zachodni rozdmuchiwał płomienie do tego stopnia, że istniała obawa, iż całe miasto padnie pastwą pożaru.

O godz. 9 wiecz. przybyła straż pożarna w Grudziądzu, której energicznej akcji miasto Nowe zawdzięcza swoje ocalenie. Po długich wysiłkach zdołano pożar zlokalizować.

Szkody wyrządzone przez pożar, wynoszą setki tysięcy złotych.

CHORZÓW

GÓRNIK PONIÓSŁ ŚMIERĆ POD ZWAŁAMI WĘGLA

Na kopalni „Hrabina Laura" w Chorzowie oberwał się zwał węglowy, przysypując 27-letniego górnika Gerwazego Oreckiego, który poniósł śmierć na miejscu.

ZAMOŚĆ

REWIZJE, REWIZJE...

W nocy z 5-go na 6-go b. m. dokonano rewizji u członków naszej Partji: tow. **Sendłaka, Baranowskiego** i **Makaruka,** oraz u niektórych działaczy Stronnictwa Chłopskiego. Rewizje miały na celu... odnalezienie zapasów broni — i naturalnie, nie przyniosły żadnego rezultatu.

Jest rzeczą charakterystyczną, że szukano broni w różnych dokumentach, a nawet i w dowodzie osobistym. Wszystkie papiery i dokumenty policja zabrała i zwróciła dopiero nazajutrz, o godz. 11-tej.

KSIĄŻKI SZKOLNE

posiada na składzie

KSIĘGARNIA ROBOTNICZA

W WIELKIM WYBORZE I DO WSZYSTKICH SZKÓŁ

WARSZAWA, ULICA WARECKA 9

TEL. 229.70 — P. K. O. 1228

Z ŻYCIA PARTJI

WARSZAWSKA ORGANIZACJA P. P. S.

ŚRODA, 8 b. m.

MOKOTÓW — godz. 6 wiecz., posiedzenie Komitetu.

ŚRÓDMIEŚCIE — godz. 6 wiecz., posiedzenie Komitetu wraz z przedstawicielami Kół.

JEROZOLIMA — godz. 6.30 posiedzenie Komitetu.

Organizacja Młodzieży T. U. R.

DO CZŁONKÓW KOMITETU CENTRALNEGO ORGANIZACJI MŁODZIEŻY T. U. R.

Projektowane na dz. 12 października r. b. plenarne posiedzenie Komitetu Centralnego nie odbędzie się.

Egzekutywa K. C. Org. Młodz. TUR.

EGZEKUTYWA. W środę, dnia 8 b. m. o godz. 6 wiecz. odbędzie się posiedzenie Egzekutywy K. W.

KOMITET WYKONAWCZY. W środę, dnia 8 b. m. o godz. 7 wiecz. odbędzie się plenarne posiedzenie Komitetu Wykonawczego Warsz. Org. Młodz. T. U. R. Udział delegatów Kół — konieczny.

CZERWONE HARCERSTWO.

Wycieczka na Wystawę Sztuki Ludowej. Hufiec Warszawski organizuje dziś, we wtorek, dn. 7 b. m. wycieczkę na Wystawę Sztuki Ludowej w kamienicy Baryczków. Zbiórka na Rynku Starego Miasta o godz. 4 po poł. Wejście dla uczestników wycieczki po 25 gr.

Towarzyszki i Towarzysze, stawcie się licznie!

ORKIESTRA WARSZAWSKIEJ ORGANIZACJI MŁ. T.U.R. Zebranie członków orkiestry odbędzie się w dn. 8 b. m. (w środę) o godz. 6 punktualnie w lokalu Warecka 7, II p.

Zapisy do dn. 15 b. m. przyjmuje codziennie Sekretarjat K. W. Warecka 7, II piętro, godz. 6—9 wiecz.

Ruch kult.-oświatowy

BACZNOŚĆ TOWARZYSZKI! Zapisujcie się na 4-miesięczny kurs kroju i szycia Tow. Klubów Kobiet pracujących! Niejedna już towarzyszka zawdzięcza umiejętności, zdobytej na naszych kursach, ratunek w czasie bezrobocia. Korzystajcie z okazji — Kurs jest dobry i tani. Zajęcia 5 razy na tydzień w godzinach poobiednich. Zapis codziennie 5 — 7 Marszałkowska 74 m. 11.

R. K. S. „SKRA"

KOBIECA SEKCJA LEKKO-ATLETYCZNA. Treningi i lekcje gimnastyki dla grupy początkujących i grupy wprawnych we wtorki i czwartki.

„PRZYSZŁOŚĆ" (SEKCJA DZIEWCZYNEK). Gimnastyka dla dzieci w środy i piątki.

ZESPÓŁ PLASTYKI I TAŃCÓW LUDOWYCH. Lekcje we wtorki od 7—8 prowadzi nauczycielka ze szkoły Tacjany Wysockiej.

Zapisy do wszystkich Sekcji przyjmuje sekretarka w lokalu Klubu, Okopowa 43, codziennie od 7—8. Tel. 322-73.

CO USŁYSZYMY PRZEZ WARSZAWSKIE RADJO?

DZIŚ.

11.40 Przegląd Prasy Krajowej. — 11.58 — 12.10 Sygnał czasu. — 12.10 — 13.00 Muzyka z płyt gramofonowych. — 13.10 — 13.25 Komunikat meteorologiczny. — 13.25 — 14.30 Przerwa. — 14.30 — 14.55 „Radjokronika" — wygł. dr. Marjan Stępowski. — 15.00 — 15.20 Komunikat gospodarczy. — 15.20 — 15.35 Przerwa. — 15.35 — 15.50 Komunikat harcerski. — 15.50 — 16.10 Odczyt organizowany przez Prezydjum Rady Ministrów— „Polska zdobywa rynki zagraniczne". — 16.15 —16.45 Audycja dla dzieci. — 16.45 — 17.15 Muzyka z płyt gramofonowych. — 17.15 — 17.40 „O Joannie Grudzińskiej" — opowie prof. dr. Adam Czartkowski. — 17.45 Koncert orkiestry P. R. pod dyr. Józefa Ozimińskiego z udziałem Tenno Vironi (tenor) i prof. L. Urstein (akomp.). — 18.45 — 19.10 Rozmaitości, oraz komunikt Tow. Zachęty do Hodowli Koni w Polsce. — 19.10 Skrzynka pocztowa rolnicza — korespondencję bieżącą omówi inż. Wacław Tarkowski. — 19.25 — 19.35 Muzyka z płyt gramofonowych. — 19.35 — 19.55 Prasowy dziennik radjowy. — 19.55 — 20.00 Muzyka z płyt gramofonowych. — 20.00 Feljeton p. t. „Wdowi los" — wygł. Rektor Warsz. Akademji Muzycznej p. Karol Szymanowski. — 20.30 — 21.00 Koncert poświęcony twórczości Fryderyka Chopina. Wykonawcy: Halina Leska (mspr.), Zofja Rabcewiczowa (fort.) i prof. Ludwik Urstein (akomp.). — 21.05 — 21.20 Kwadrans literacki Hajota „Kwiat paproci". — 21.20 Dalszy ciąg koncertu. — 22.00 — 0.15 Transmisja z Teatru „Wesoły wieczór" — rewja p. t. „Niebieski walc". — W przerwie komunikaty.

Kronika stołeczna

APROWIZACJA WARSZAWY.

Według zestawień statystycznych inspekcji handlowej Magistratu, dowóz żywności ze wsi na targowiska miejskie wynosi około 45.000 wozów miesięcznie.

LEMNIGRAF NAD WISŁĄ.

Na wybrzeżu Kościuszkowskiem przy moście Kierbedzia wybudowano w tym tygodniu betonową wieżyczkę 10-metrowej wysokości ,połączoną z górnym bulwarem. Wieżyczkę zbudowano w tym celu, by znalazł się w niej aparat do mierzenia i notowania poziomu wody, lemnigraf. Urządzenie polega na tem, że dno wieżyczki połączone jest z korytem rzeki rurą, w wieżyczce utrzymuje się takiż poziom wody, jak w rzece. Zapomocą pływaka i aparatu zegarowego notowany jest poziom wody na taśmie papierowej, jednocześnie oznaczona jest godzina i data poziomu. Uruchomienie l mnigrafu nastąpi w czasie najbliższym.

PRAWA JAZDY W WARSZAWIE.

Komisarjat rząd m. Warszawy wydał w z. m. 344 nowe prawa jazdy (z tego 4 kobietom) w tej liczbie 277 na samochody z wyjątkiem wozów użyteczności publicznej, 34 na wszystkie samochody, nie wyłączając wozów użyteczności publicznej, 17 na samochody i motocykle prywatne i 16 na same motocykle.

SPIS POBOROWYCH ROCZNIKA 1910.

W środę, 8 b. m., w kolejnym dniu spisu poborowych rocznika 1910, zamieszkałych stale w Warszawie oraz przebywających w tym czasie w stolicy, a niemających stałego zamieszkania w kraju. winni stawić się w sekcji wojskowej magistratu (Florjańsk· 10) w godz. od 9 do 15, zamieszkali w komisarjatach P. P. od XIV do XXVI włącznie, nazwiska których rozpoczynają się na literę B.

ZAMACHY SAMOBÓJCZE

30-letni Jan Lorenc, robotnik, otruł się kwasem octowym.

— 28-letni Leonard Pruchalski, bez zajęcia i bezdomny, zatruł się spirytusem denaturowanym w bramie domu przy ul. Browarnej 18. Pomocy desperatom udzieliło pogotowie, poczem Lorenc został przewieziony do szpitala Dz. Jezus.

PRZEJECHANY PRZEZ DOROŻKĘ

Na rogu ul. Chłodnej i Żelaznej dostał się pod dorożkę 56-letni Władysław Goszczyński, przy dzieciach. Doznał on potłuczenia lewego przedramienia i podudzia, co stwierdził lekarz w ambulatorjum pogotowia.

POŻAR W TEATRZE NARODOWYM

Onegdaj o godz. 22 podczas 3-go aktu sztuki „Głupi Jakób" w Teatrze Narodowym ukazały się kłęby dymu w palarni na I piętrze oraz na klatce schodowej. Pożar pierwszy spostrzegł kontroler Madej, który niezwłocznie rozbił szybkę i nacisnął guzik sygnału alarmowego mającego połączenie z ratuszowy moddziałem straży ogniowej. W międzyczasie p. Madej zakomunikował o swem spostrzeżeniu dyżurnemu oficerowi policji, który przybył na miejsce i wydał odpowiednie zarządzenia.

Alarm nie przybrał rozgłosu, dzięki czemu nikt z publiczności jak również i aktorów nie dowiedział się o pożarze. Strażacy skonstatowali, że silny dym wydobywał się z za siatki kaloryferu, gdzie od porzuconego niedopałka papierosa zapalił się nagromadzony pył, a następnie zaczęła się tlić podłoga. W kilka minut akcja została ukończona i straż ratuszowa powróciła do koszar.

PRZYGODY PRZECHODNIÓW

Przy ul. Smoczej 29 w bazarze Przepiórki wiatr zerwał ze straganu słabo umocowaną dyktę, która ugodziła w głowę 22-letnią Sznajdlę Kos, bez zajęcia.

— Przy ul. Pańskiej 45 ze szczytu domu spadła cegła, raniąc w głowę 11-letniego Chaima Altmana, syna lokatora tegoż domu. Poszwankowanych opatrzono w ambulatorjum pogotowia.

Z BRAKU OPIEKI

Na podwórzu przy ul. Ś-to Jerskiej 13, bawiący się bez dozoru 4-letni Ryszard Fijałkowski upadł i złamał lewą goleń. Po opatrunku w ambulatorjum pogotowia — dziecko przewieziono do szpitala im. Karola i Marji.

PO WYJŚCIU Z RESTAURACJI

Na rogu ul. Chłodnej i Żelaznej, wynikła sprzeczka, następnie bójka pomiędzy kilku pijanymi osobnikami, którzy wyszli z restauracji, W wyniku bójki 33-letni Walerjan Banasiewicz (kotlarz) otrzymał 5 ran tłuczonych głowy. Rannego opatrzył na miejscu lekarz pogotowia. Sprawcy pobicia zbiegli.

Co wyświetlają kina?

Atlantic: „Moje słoneczko".
Apollo: „Rozkosze niebezpieczeństwa".
Czary: „Zew morza".
Colosseum: „Noc upojeń".
Colosseum (mała sala): „Bandyta".
Casino: „Pocałunek" z Gretą Garbo.
Capitol: „Wilki i szakale nocy".
Filharmonja: „Królowa bez korony".
Kometa: „Noc pokusy".
Majestic: „Nasza jest noc".
Miejski: „Student ze Sztokholmu".
Pola Negri Palace: „Gdy miłość się zbudzi".
Palace: „Walc miłości".
Pan: „Wilki i szakale morza".
Splendid: „Wielki Gabbo".
Stylowy: „Romans nad Rio Grande".
Światowid: „Parada miłości".
Tęcza: „Walc miłości".
Wisła: „Casanova" z Mozżuchinem
Znicz: „Dzikuska" z Malicką.
Astra: „Zagłada od wschodu".
As: „Tajemnica starego rodu".
Cristal: „Złoto pustyni".
Forum: „Tajemniczy jeździec".
Glob: „Sztabskapitan Gubaniew".
Helios: „Noce w pustyniach".
Hollywood: „Tajemnica pokoju Nr. 13".
Mewa: „Przekleństwo namiętności" i „Jak zostać primadonną".
Muza: „Księżniczka Dunaju".
Lux: „Willa Falconieri".
Promień: „Z raju bolszewickiego".
Petit Trianon: „Z dnia na dzień".
Riviera: „Sztabskapitan Gubaniew".
Sokół: „Serce ulicznicy".
Ton: „Parada Zachodu".
Tombola: „Grzechy ojców".
Uciecha: „Kobieta która cię nigdy nie zapomni".
Uranja: „Reporterka z Wieczorniaka.

SZCZEGÓŁY PROGRAMÓW W OGŁOSZENIACH.

Robotnicy popierajcie swoje pismo

TABELA WYGRANYCH LOTERJI PAŃSTWOWEJ

Wczoraj w dwudziestym piątym dniu ciągnienia 5-ej klasy 21-ej polskiej loterji państwowej, główniejsze wygrane padły na numery następujące:

15.000 zł. na Nr. 140048.

Po 10.000 zł. na N-ry 43884 94802 107761 209947.

Po 3000 zł. na N-ry 62338 67696 78691 87694 134138 148575 171632 183152.

Po 2000 zł. na N-ry 11788 14691 34493 41421 53443 54454 60491 69551 80722 154448 164785 168682.

Po 1000 zł. na N-ry 4646 6380 22603 29160 33838 44319 65404 74393 87773 88571 99397 105862 108514 110816 115267 139889 151307 153343 177171 199900 201504 206742.

Po 600 zł. na N-ry 8106 12583 14732 25645 32479 37026 49202 53638 61381 62226 65089 67250 78291 83066 91952 105742 122435 132643 150494 151752 167054 168005 170942 172680 182612 186711 191163 201705 203899 207703.

STAN POGODY

Wczoraj o godz. 10 temperatura + 9.3° Cels., wilgotność 74 proc., stan nieba: pochmurno.

Dziś. Prawdopodobny przebieg pogody w Polsce: W dalszym ciągu pogoda zmienna, z przelotnemi deszczami i chłodno przy porywistych wiatrach zachodnich i północno-zachodnich.

Z WCZORAJSZEJ GIEŁDY

Waluty. Dolar St. Zjedn. 8.95½ (sprzed. 8.97½), Franki szwajc. 173.27.

Dewizy. Belgja 124.47, Gdańsk 173.33, Bukareszt 5.32, Holandja 359.80, Londyn 43.35, Nowy Jork 8.912 (kabel 8.922)), Paryż 35.00, Praga 26.47, Szwajcarja 173.27, Sztokholm 239.65, Włochy 46.72, Wiedeń 125.83.

Obroty średnie. Tendencja mocniejsza dla dewiz na Szwajcarję.

Najwytworniejszy Kino-Teatr Dźwiękowy
POLA NEGRI PALACE
Plac Teatralny Pocz. o 6, 8, 10
Królowa filmu dźwiękowego
BEBE DANIELS
śpiewa tańczy, szaleje w upajającym filmie
„Gdy miłość się zbudzi"
Nadprogram rewelacyjne dodatki dźwiękowe
Aparaty Western Elektric.
Ceny miejsc od 1.50

DŹWIĘKOWE KINO
CASINO — Nowy-Świat 50 Pocz. o g. 6, i 8 10
Niezrównana
Greta Garbo
w swej najnowszej kreacji
„POCAŁUNEK"
Dzieje duszy kobiecej targanej burzą zmysłów i namiętności
Aparatura dźwiękowa Western Electric

KINO **„WISŁA"** TAMKA 34
vis a vis Cyrku
„Casanowa"
z Mozżuchinem
podwójuy program w 20 aktach
Koncert żywej orkiestry
CENA OD 1 ZŁ.

Najwytworniejszy Kino-Teatr Dźwiękowy Stolicy
majestic
Nowy-Świat 43 początek 6, 8, 10
w niedzielę i święta pocz. 4, 6, 8, 10
Urocza para kochanków
MARIE BELL i JEAN MURRAT
w potężnym dramacie erotycznym
NASZA JEST NOC
Nad program:
rewelacyjne dodatki dźwiękowe
Passe-partouts i bilety ulgowe nieważne.

KINO TEATR **„CZARY"**
ul. Chłodna 29
Na ekranie Wielki superfilm z życia rosyjskiego
p. t. **DAMA W SZKARŁACIE**
w roli głównej **Lya de Puti Don Alwarado i Varner Oland**
Na scenie **imponująca rewja artystyczna** z udziałem Al. Górskiego Br. Romaniszyna, Romy Zielińskiej oraz duetu Lewandowskich
Początek o 5-ej w niedzielę o 3-ej.

„Swiatowid"
Marszałk. 111 — **p. 4 ost. 10.15**
Największy film świata
PARADA MIŁOŚCI
z Maurice CHEVALIER
Reż. Ernesta Lubitscha
Od 6.x pocz. 3.30 ost. 9.30

Dźwiękowy-Kinoteatr MIEJSKI
Długa 25 **Hipoteczna 8**
Początek o godz. 6.30
Soboty i niedzielę o godz. 5 p. p.
STUDENT ZE STOCKHOLMU

NAJTAŃSZE KINO DŹWIĘKOWE
Ceny od zł. 1.5o
COLOSSEUM NOWY-ŚWIAT 19 Pocz. o g. 6-ej
wyświetla
„NOC UPOJEŃ"
z Iwenem Petrowiczem i Agnes Esterhezy
Program uzupełniają dodatki dźwiękowe.
W MAŁEJ SALI **BANDYTA,** w roli głównej Rod la Raque. Nadprogram: Charlie Chaplin

KINO-REWJA ZNICZ
ŚNIADECKICH 5, TEL. 11405
Pocz. o godz. 5 pp., w niedzielę i święta 3 pp.
„DZIKUSKA"
w nowem opracowaniu w roli głównej
Marja Malicka i Zbyszko Sawan
Na scenie rewja pt.
„Czar Munduru"
z Hanką Rydzewiczówną, Adą Melerwilową Jerzym Truszkowskim, H. Rzewuskim i Bogusławem Melerwilem
CENY MIEJSC OD 1 ZŁ.

DŹWIĘKOWE KINO
„TĘCZA"
Przejazd 9 przy pałacu Mostowskich
Pocz. o godzinie 6.15 ost. 10
Liljana HARVEY, oraz **WILLI FRITSCH**
w operetce filmowej p. t.
WALC MIŁOŚCI
oraz wspaniałe dodatki dźwiękowe

KINO-TEATR **KOMETA** **Chłodna 47** Tel. 48-51
„Noc pokusy"
NADPROGRAM
Występy artystów

KINO **FILHARMONJA** JASNA 5
pocz. seansów 6. 8 i 10
Wspaniały film **NIEMY**
„KRÓLOWA BEZ KORONY"
w rolach głównych:
Corinne Griffith i Victor Varkonyi
Ilustracja muzyczna w wykonaniu orkiestry symfon. kina Filharmonja w pełnym składzie z towarzyszeniem organów

Ludzie pracy! Pamiętajcie: „ATENEUM JEST WASZYM TEATREM!

TEATR I MUZYKA

Dziś w teatrach miejskich

Wielki
„Lakme"

Narodowy
o 8 w. „Głupi Jakób"

Letni
o 8 w. „Maman do wzięcia"

TEATR „ATENEUM". Codziennie „Zemsta" Fredry w świetnej inscenizacji Z. Chmielewskiego i w pełnych zamaszystego dowcipu dekoracjach Iwo Galla.

TEATR WIELKI. Dziś „Lakme".

TEATR LETNI. Wznowienie krotochwili Adama Grzymały Siedleckiego „Maman do wzięcia".

TEATR NARODOWY. Dziś komedja Tadeusza Rittnera „Głupi Jakób".

TEATR POLSKI. Codziennie „Kawaler Papa".

TEATR MAŁY. Codziennie „Wieczne pióro".

„KOMEDJA MUZYCZNA" (Karowa 18). Codziennie „Izabella".

„MORSKIE OKO". — Codziennie wielka rewja inauguracyjna p. t. „Parada gwiazd".

TEATR QUI PRO QUO. Codziennie rewja p. t.: „Zjazd Centrośmiechu".

TEATR „MIGNON" (Marszałkowska 81). Wielka inauguracyjna rewja artystyczna otwarcia sezonu w 16 obrazach p. t.: „Zastaw się — a postaw się!"

„ANANAS". Na sali zimowej rewja inauguracyjna „Babie lato"

„UŚMIECH WARSZAWY" (Chłodna 49). Rewja p. t.: „Zwarjowany bar" o godz. 7.30 i 9.45 wiecz.

„WESOŁY WIECZÓR". Codziennie „Niebieski walc".

TEATR LUDOWY, b. Teatr Powszechny. Dziś o godz. 8 wiecz. powtórzenie premjery komedji w 3-ch aktach p. t.: „Wojna z żoną".

Z FILHARMONJI. Solistą piątkowego wielkiego koncertu symfonicznego będzie doskonały wiolonczelista Emanuel Fauerman, który wykona z orkiestrą warjacje „Rococo" Czajkowskiego i koncert Filipa Emanuela Bacha. Koncert zawiera w programie ponadto III-cią symfonję Brahmsa i jako nowość, „Drei Orchestertücke" Albana Berga. Dyryguje Grzegorz Fitelberg.

KWARTET DREZDEŃSKI W SALI KONSERWATORJUM. W sobotę, 11 b. m., dyrekcja koncertów Markiewicza daje inauguracyjny wieczór.

NASZA RUBRYKA

Poszukiwanie pracy

WDOWA, bez środków do życia, poszukuje jakiejkolwiek pracy. Umie szyć, gotować, może prowadzić gospodarstwo. Adres: *Emilji Plater 20 m. 26.*

STUDENT uczy dzieci przygotowuje do gimnazjum. Pomoc w młodszych klasach. Łaskawe oferty do Redakcji „Robotnika" sub „Student".

STUDENT uczy dzieci, przygotowuje do gimnazjum, pomoc w młodszych klasach. Łaskawe oferty do Redakcji „Robotnika" — sub. „Student".

ABSOLWENT średniej szkoły technicznej poszukuje posady kreślarza. Oferty kierować pod „Technik" do red. „Robotnika", Warecka 7.

Zaofiarowanie pracy

Leszno 25 — Kwiaciarnia.

H. Z. ma się zgłosić w celu omówienia warunków posady.

Ogłoszenia drobne

PATEFONY, PARLOFONY, instrumenty muzyczne w wielkim wyborze oraz płyty najnowszych nagrań, na dogodnych warunkach, po cenach najniższych, poleca Feigenbaum, Bielańska 1.

PREZERWATYWY gwarantowanej dobroci, absolutnie pewne, idealnie cienkie. „Flammarion", Marszałkowska 96

Place okazyjnie za Targówkiem po 1.25 za łokieć kwadratowy na dwuletnie spłaty. Wiadomość tel. 23-66

Place od 6 groszy. Hoża 1—2 telefon 242-93

Rzeczy ciekawe i aktualne

Stulecie kolei żelaznej

JUBILEUSZ NAJWIĘKSZEGO WYNALAZKU OSTATNICH WIEKÓW

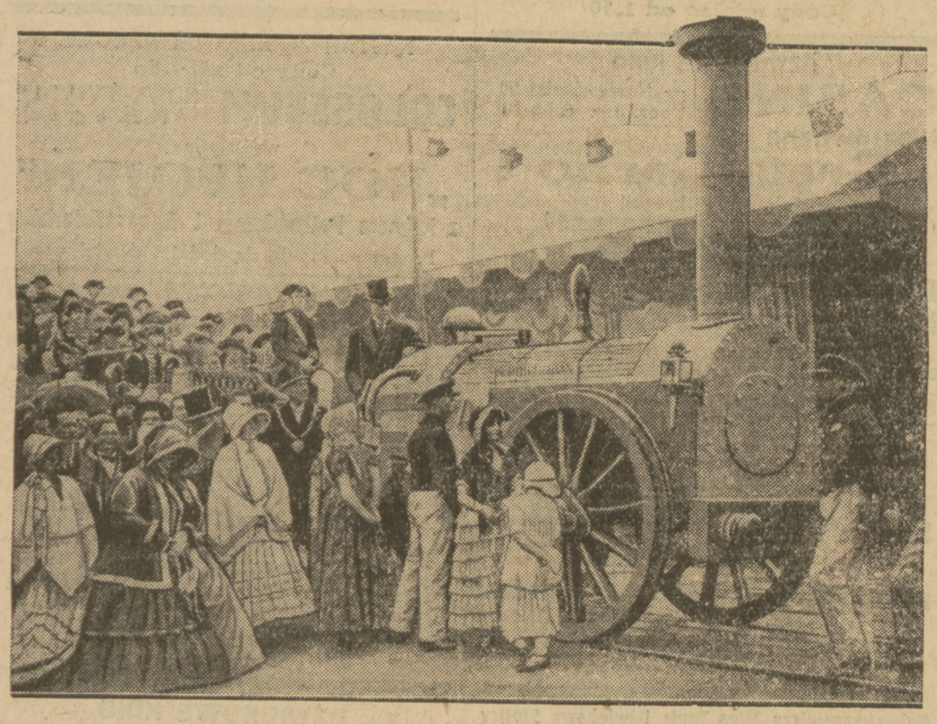

„RAKIETA" STEPHENSONA.

Sto lat temu, odbyła pierwszy swój bieg pierwsza lokomotywa, nazwana przez wynalazcę, **Stephensona,** jak na owe czasy charakterystycznie: **Rakietą!** Nie była ona coprawda pierwszą maszyną, zbudowaną do ciągnięcia wozów, bo już w roku 1803 wymyślił Anglik nazwiskiem **Trevithik** maszynę, która zdolna była uciągnąć ciężary do 500 centnarów i przebiec 30 kilometrów na godzinę. Ale wynalazek musiał być bardzo nieudolnym, bo poszedł zupełnie w zapomnienie.

LOKOMOTYWA Z RUCHOMĄ NOGĄ Z TYŁU.

Zapomniany został również śmieszny pomysł jakiegoś ówczesnego inżyniera, zbudowania **maszyny do ciągnienia ciężarów z ruchomą nogą z tyłu, która miała opierać się o ziemię i maszynę naprzód popychać!** Dopiero ową „Rakietę", zbudowaną przez angielskiego inżyniera, Jerzego Stephensona, można nazwać pierwszą lokomotywą, chociaż i ona była zrazu jeszcze słabą i zawodną.

MAGNACI ANGIELSCY UWAŻALI STEPHENSONA ZA WARJATA.

Plany **Stephensona** napotkały na zupełnie nieoczekiwany opór magnatów angielskich, którzy energicznie zwalczali projekty budowę kolei w parlamencie. Upatrywano w tej budowie wielkie niebezpieczeństwo dla całego kraju. Bano się, że na skutek przejazdów lokomotywy **„ogniem ziejącej"** nieustanie **płonąć będą okoliczne domy, lasy, zbiory pól; zaginie narodowa hodowla koni; spadać będą z zatrutego powietrza ptaki, krowy potracą mleko, pasażerowie znajdować się będą w nieustającem niebezpieczeństwie** i t. d.

Straszną szkodę poniesie polowanie, gdy gwizd i iskry z lokomotywy poczną płoszyć dziczyznę. Wrogie było też stanowisko inżynierów. Stephenson musiał się zjawić przed komisją parlamentarną, która miała rozstrzygnąć, czy jego **„plan kolejowy możliwy jest do zastosowania".**

Stephenson nie był mówcą: **„Nie mogłem znaleźć wyrazów** — powiadał — **któreby były przekonywujące. Ośmiu do dziesięciu panów poddało mnie przesłuchaniu krzyżowemu w zamiarze zbałamucenia mnie. Dawano do zrozumienia, że nie jestem przy zdrowych zmysłach".**

KROWY POTRACĄ MLEKO, KURY PRZESTANĄ SKŁADAĆ JAJA, A KOBIETY BĘDĄ RODZIŁY MARTWE DZIECI, JEŻELI KOLEJ ZOSTANIE ZBUDOWANA.

Najgłupsze pytania spadły na głowę wielkiego wynalazcy: **„Co się stanie, gdy krowa przebiegnie w poprzek toru kolejowego, czy nie będzie to bardzo przykre?** — „Tak, bardzo przykre... dla krowy" — odpowiedział Stephenson. — **„A czy deszcz nie będzie gasił ognia lokomotywy, a wiatr nie wzmoże tak ognia, że para rozsadzi kocioł?"**

Jeden z członków parlamentu oświadczył publicznie. Panowie, jeżeli zgodzicie się na ten absurdalny projekt, **za kilka lat arystokracja przestanie istnieć** (?). Inny znowu magnat twierdził, że **lokomotywy przeszkodzą kurom w składaniu jaj,** a kobiety na widok okropnych maszyn, **pędzących z „zawrotną szybkością"... 38 kilometrów na godzinę, zaczną rodzić martwe dzieci.**

Cóż miał Stephenson odpowiedzieć na podobne naiwne argumenty.

Wreszcie parlament angielski dał się przekonać i uchwalił odpowiednią ustawę, a w 12 lat później, gdy królowa **Wiktorja** odbyła pierwszą podróż kolejową, jeden z magnatów, markiz **Bristol,** gdy królowa wyraziła swój zachwyt dla tej maszyny, zawołał w porywie entuzjazmu:

— Jeśli trzeba, to proszę ułożyć szyny nawet w mojej jadalni.

JAK ZBUDOWANO PIERWSZĄ LINJĘ KOLEJOWĄ.

Budowa pierwszej linji kolejowej z **Liverpolu** (Liwerpul) do **Manchester** (Manczester) była połączona z wielkiemi trudnościami. Trzeba było wystawić **63 mosty,** znosić pagórki i usypać tamy, poprzez niebezpieczne trzęsawiska.

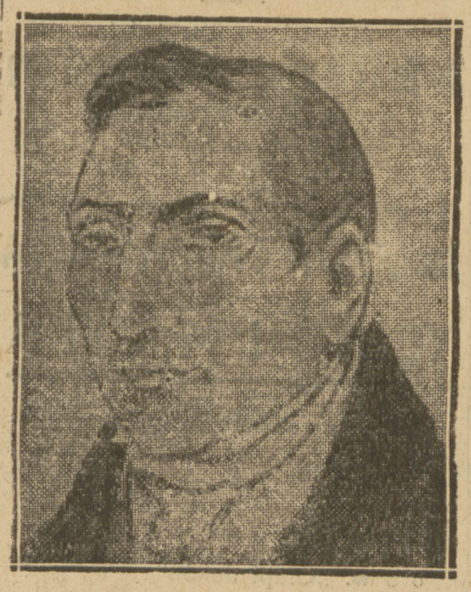

JERZY STEPHENSON, TWÓRCA KOLEI ŻELAZNEJ.

Lokomotywa Stephensona w pierwszym dniu uciągnęła ciężar 340 centnarów na odległość 110 kilometrów i do tego potrzebowała aż 5 godzin czasu i 1085 funtów węgla, a nazajutrz zawiozła 30 osób na odległość 40 kilometrów. **Największa jej szybkość dochodziła do 40 kilometrów na godzinę.**

OTWARCIE REGULARNEGO RUCHU KOLEJOWEGO.

Otwarcie regularnego ruchu nastąpiło 15 września 1830 r. przy tak wielkim udziale tłumów, iż musiano wezwać wojsko dla utrzymania porządku. Przed wjazdem pociągu do tunelu odczepiono od pociągu parowóz, który sam przejechał przez tunel, **ażeby dym w tunelu nie zaszkodził pasażerom,** a następnie dopiero pociąg przesunięto przez tunel za pomocą lin stalowych.

Ceremonji otwarcia dokonał przybyły specjalnie z Londynu książę **Wellington** wobec tłumów publiczności, zebranych dokoła stacji w Liverpolu, Mauczesteru i wzdłuż toru kolejowego.

Wsiedłszy w Liverpolu do specjalnego pociągu, złożonego z trzech wagonów, przypominających karetki pocztowe, książe pojechał w licznem towarzystwie do Manczesteru z szaloną na owe czasy szybkością 24 mil ang (38½ kilom.) na godzinę.

PIERWSZY ŚMIERTELNY WYPADEK KOLEJOWY.

Na stacji Parkside pociąg stanął dla nabrania paliwa i wody i tu właśnie zdarzył się pierwszy śmiertelny wypadek kolejowy.

Z powodu postoju w **Parkside** pociągu książęcego, zarząd kolei postanowił urządzić defiladę przed księciem kilku pociągów tam zebranych. Nie znano jednak jeszcze wówczas ani peronów, ani też przepisów kolejowych, goście więc z pociągu pośpiesznego opuścili wagony i przechadzali się swobodnie po torach. Książę ujrzawszy wśród nich niejakiego **Huskissona,** wprawdzie swego przeciwnika politycznego, ale człowieka, którego wielce szanował i cenił, zawołał na niego i wyciągnął ku niemu rękę. W tejże chwili rozległ się okrzyk: **„Baczność!"**, nadjeżdżała bowiem szybko po torze, na którym stali goście, lokomotywa **„Rocket".** Wszystkim udało się zeskoczyć na czas z toru i dopaść pociągu książęcego. Jedynie tylko **Huskisson,** który przechodził niedawno przedtem operację i był po niej osłabiony, a przytem kulał, opóźnił się, a choć zdążył już uchwycić się za drzwi wagonu, lokomotywa uderzyła go bokiem, wobec czego upadł na tor i został tak strasznie pokiereszowany przez koła, że zmarł tego samego dnia wieczorem.

W ten sposób krew ludzka ochrzciła pierwszą większą linję kolejową w Anglji.

Znamienne jest, że wśród publiczności wypadek ten nie zrobił tak wielkiego wrażenia, jak szybkość lokomotywy. Czuło się to, co my patrząc dzisiaj wstecz, możemy stwierdzić na podstawie faktów, że z nowym ruchem kolejowym rozpoczęła się nowa epoka kulturalna.

PIERWSI PASAŻEROWIE NA GAPĘ.

Pierwszy pociąg kolejowy odbył — jak już pisaliśmy — pierwszą swoją podróż pomiędzy miastami **Liverpol i Manchester** w Anglji. Odległość to niewielka, bo wynosi 41 kilometrów, ale naówczas szczęśliwe przejechanie jej było rzeczą wszechświatowej doniosłości. W podróży tej, która wydawała się nagół ryzykowniejszą aniżeli w czasach naszych przelot samolotem, wzięło udział za biletami 450 śmiałków, — przynajmniej tylu ich było na początku, bo u celu było ich już około **600!** Kontrola nie była oczywiście tak ścisła, jak dzisiaj i z tego **skorzystało około 150 ludzi, aby się przejechać darmo.** Lokomotywa jak i wagony dla podróżnych nie były ani w przybliżeniu tak wielkie i wygodne jak dzisiaj. Mimo to ów dzień był dniem wielkiego znaczenia, bo w kronice światowej, pozostanie na wieki zapisany, jako że od niego rozpoczął się nowy okres postępu w dziejach ludzkości.

WRAŻENIA Z PIERWSZEJ PODRÓŻY KOLEJĄ.

Charles Kemble i jego córka, aktorka, opisują tę jazdę. Poza wrażeniem, jakie wywiera teren, przez który przejeżdżają, kreślą oni, jak przyjęto przy wjeździe do Manchestoru księcia Wellingtona, który brał udział w tej pierwszej jeździe:

„Wrzaski i gwizdania towarzyszyły wozowi, w którym siedział Wellington w swojem towarzystwie".

Inny świadek naoczny pisze: **„Na moście powiewała rewolucyjna trójbarwna chorągiew, na innym znów czytało się żądanie „tajnego głosowania" i zewsząd odzywały się głosy: „Precz z cłami zbożowemi!"**

JERZY STEPHENSON.

Jerzy Stephenson urodził się w roku 1781. Pochodził z biednej rodziny chłopskiej. Początkowo pracował jako chłopiec w kopalni, gdzie spełniał najniższe posługi. Stephenson był w całem znaczeniu tego słowa samoukiem. Nigdy nie ukończył żadnego wyższego zakładu naukowego, ale mając bardzo bystry umysł, zapoznał się szybko z ówczesną techniką i dzięki swej wytrwałości powoli wybił się na kierującego inżyniera.

Po wynalazku Gutenberga wysiłek Stephensona był największym czynnikiem cywilizacji. Nigdy na świecie nie zużyto tyle pracy, energji i pieniędzy, jak na cele budowy kolei. Sieć kolejowa jest obecnie taka długa, iż można nią 40 razy opasać kulę ziemską.

Stephenson, który zmarł w roku 1848, nie mógł się z pewnością, mimo najśmielszych przypuszczań, domyślić, jakie rozmiary kolejnictwo dzięki jego pomysłowości z biegiem czasu przyjmie i że nazwisko jego będzie kiedyś znane w najdalszych zakątkach kuli ziemskiej.

STULETNI JUBILEUSZ.

Dn. 15 września 1930 r. odbyły się w Liverpolu wielkie uroczystości jubileuszowe z okazji stulecia kolei żelaznej. Uczestnicy obchodu zgromadzili się dokoła pierwszej lokomotywy, zbudowanej przez Stephensona, a która jest obecnie zabytkiem muzealnym. Jak to widać na naszej ilustracji uczestnicy obchodu wystąpili w kostjumach z przed 100 laty. Jedynie amerykańskiego ambasadora w Londynie widzimy w nowoczesnym garniturze i cylindrze.

GROŹBA PRZEWROTU FASZYSTOWSKIEGO W AUSTRJI

SOCJALIŚCI SĄ PRZYGOTOWANI DO ODPARCIA ZAMACHU CHOĆBY KOSZTEM WOJNY DOMOWEJ

NOWY REAKCYJNY GABINET AUSTRJACKL

Pierwszym aktem nowego rządu **Vaugoina** było — złamanie konstytucji. Mianowicie art. 70 przepisuje, że każdy nowy rząd czy nowy minister ma w przeciągu tygodnia przedstawić się parlamentowi, który w głosowaniu zadecyduje, czy ma do niego zaufanie. **Vaugoin** parlamentu nie zwołał, gdyż zaraz po swem zamianowaniu rozwiązał go. Zrobił to z prostej przyczyny, że wobec przejścia **„Landbundu"** i **wszechniemców** do opozycji byłby z miejsca otrzymał votum nieufności.

To złamanie konstytucji ma być tylko wstępem do dalszych, jeszcze bardziej rażących łamań: Uchodzi w Wiedniu za rzecz pewną, że przywódca Heimwehry i minister spraw wewnętrznych **Stahremberg,** zażądał od prezydenta republiki **Miklasa,** aby ten w razie niepomyślnego wyniku wyborów, t.j. klęski chrześcijańsko-społecznych utworzył rząd dyktatorski, który rządziłby bez parlamentu. **Miklas** miał na to żądanie nie zgodzić się, kto wie jednak, czy następca jego nie będzie powolniejszy— właśnie po zebraniu się nowego parlamentu ma nastąpić w drodze plebiscytu wybór nowego prezydenta. Tymczasem, zanim wyznaczone na 9 listopada wybory się odbędą, **Stahremberg** chce w drodze administracyjnej „zrobić porządek" z socjalistami.

„Heimwehrze" jednak grozi rozłam. Odłam jej w Styrji i Karyntji pod kierownictwem **Pfrimera** nie zgadza się na wejście Heimwehry do rządu chrześc.-społecznego i grozi utworzeniem konkurencyjnej partji. Dla przeciwdziałania temu rozłamowi **Stahremberg** planuje sojusz z austrjackimi hitlerowcami i ściągnięciem do agitacji wyborczej kilkunastu wypróbowanych agitatorów hitlerowskich z Niemiec dla wprowadzenia w Austrji praktyk pałkarsko - bombowych. Socjalna demokracja jest i na tę ewentualność przygotowaną. Wedle zapowiedzi tow. **Rennera** republikański **„Schutzbund"** jest przygotowany do odparcia zamachów na republikę choćby do ostatnich konsekwencyj: do wojny domowej.

Sama akcja wyborcza zapowiada się całkiem inaczej, niż w latach poprzednich. Dawniej do wyboru stawały tylko dwie listy: **socjalistyczna** i t. zw. **„Einheitsliste",** t. j. zbiór wszystkich trzech partyj burżuazyjnych. Obecnie każda z tych trzech partyj idzie osobno do wyborów, zaczem nastąpi nieznane dotychczas rozbicie głosów i możliwość niespodzianek.

KONFERENCJA IMPERJUM BRYTYJSKIEGO

W Londynie odbywa się obecnie konferencja **„British Empire",** t. j. konferencja państw wchodzących w skład wielkiego imperjum brytyjskiego, w którem „słońce nigdy nie zachodzi". Konferencje te nawet w latach przedwojennych stanowiły przedmiot zainteresowania całego świata, a cóż dopiero obecnie, gdy bez udziału Anglji nie można rozwiązać żadnego zagadnienia międzynarodowego.

Na naszej ilustracji główni uczestnicy konferencji. Siedzą od lewej ku prawej: Premjer australijski tow. **Scullin,** premjer Wielkiej Brytanji tow. **Mac Donald,** i premjer kanadyjski — **Bennet.**

Redaktor Naczelny MIECZYSŁAW NIEDZIAŁKOWSKI. Redaktor odpowiedzialny STOJAN STEFANOWSKI. Wydawca RADA NACZELNA P. P. S.
Odbito w druku „Robotnika", Warecka 7.